

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз

Пам'ятаймо
про
Україну!

Рік 130, ЧИСЛО 37, П'ЯТНИЦЯ, 15 ВЕРЕСНЯ 2023 РОКУ

1893

Vol. 130, No. 37, FRIDAY, SEPTEMBER 15, 2023

\$2.00

ХРОНІКА ВІЙНИ

У Криму ушкоджено російські кораблі

Внаслідок удару по суднобудівному заводу в Севастополі ушкоджено два російські військові судна, що проходили там ремонт. На момент подій у сухому доці знаходились великий десантний корабель "Мінск" та підводний човен "Ростов-на-Дону". Беручи до уваги характер та ступінь ушкоджень, а також складність ремонту виготовлених у Польщі суден, можна сказати, що корабель не підлягає відновленню. Ракетами було програно потужну ешелоновану протиповітряну оборону, котрою вже давно прикрита Севастопольська бухта через свою стратегічну цінність.

Російські офіційні джерела також повідомили про атаку українських надводних безпілотників, що атакували російські військові судна на переході поблизу Севастополя.

(Закінчення на стор. 11)

„Вишки Бойка“ звільнені від росіян

КИЇВ. – 11 вересня стало відомо, що підрозділи ГУР Міноборони України провели унікальну операцію та звільнили від російських загарбників „вишки Бойка“. Зокрема, українські воїни прогнали ворогів з бурових платформ „Україна“ й „Петро Годованець“. Україна повернула їх під свою контролю, і це є черговим кроком, зокрема, для деокупації тимчасово захопленого росіянами Криму. Супротивник використовував об'єкти в якості спостережних пунктів й розміщував там засоби радіоелектронної боротьби, розповів представник Головного управління розвідки Міністерства оборони України Андрій Юсов.

Розвідники-спецпризначенці пливли штормовою акваторією на гумових човнах, зачищали об'єкти та демонтували засоби розвідки держави-агресора. „Вишки Бойка“ – це бурові установки, придбані ще під час президентства Віктора Януковича. У той час міністром енергетики був Юрій Бойко. РФ захопила вежі у 2014 році.

УНІАН

Щорічна зустріч „YES“

КИЇВ. – 8-9 вересня відбулася щорічна зустріч Ялтинської європейської стратегії („YES“). Це форум, де обговорюється європейське майбутнє України у глобальному контексті. Цьогорічна зустріч „Командний пункт: майбутнє вирішується в Україні“ стала 18-ою за ліком. У ній, зокрема, взяли участь Президент України Володимир Зеленський, засновник „YES“ Віктор Пінчук, ведучий „CNN“ та один із модераторів заходу Фарід Закарія, старший науковий співробітник Стенфордського університету Френсіс Фукуяма, доктор історичних наук, професор Українського католицького університету Ярослав Грицак, міжнародний оглядач „The New York Times“ Томас Фрідман, Міністер оборони України Рустем Умеров, керівник Офісу Президента Андрій Єрмак, колишній Прем'єр-міністр Великої Британії Борис Джонсон, голова наглядової ради Меморіального центру Голокосту „Бабин Яр“ Натан Щаранський, 43-й Президент США Джордж Буш, старший науковий співробітник Інституту Гувера Стенфордського університету Ніл Фергюсон, начальник Головного управління розвідки Міністерства оборони України Кирило Буданов та

Колишній Прем'єр-міністр Великої Британії Борис Джонсон під час виступу на щорічній зустрічі Ялтинської європейської стратегії. (Фото: Офіційне інтернет-представництво Президента України)

інші світові й українські діячі.

Говорили, що Україна переможе, коли РФ не зможе продовжувати війну. К. Буданов сказав, що війна може тривати довго, якщо 6-12 місяців – це довго. Він особисто не вірить у здатність РФ вести війну більш тривалий час. Також пролунала заява від Президента України Володимира Зеленського про те, що він морально готовий до „тривалої війни“.

Дружина Президента Олена Зеленська провела дискусію з істориком, професором Єльського універ-

ситету, фахівцем з історії Східної Європи Тімоті Снайдером. Тема їхньої розмови – „Зцілюємо Україну: Реабілітація та психічне здоров'я“. Вона розповіла про третій Саміт перших леді та джентльменів, який відбувся 6 вересня в Києві та мав схожу тему „Ментальне здоров'я: крихкість і стійкість майбутнього“. Вона відзначила важливість для всього суспільства ментального благополуччя кожної людини, особливо в умовах війни.

Офіційне інтернет-представництво Президента України

Українці зустрілися з Марсі Каптур

ЧИКАГО. – 6 вересня в Університетському клубі Чикаго відбулася зустріч української громади з американською політикинею Марсі Каптур, під час якої обговорено війну Росії проти України, а також необхідну підтримку для Збройних сил України.

Про це повідомила Марта Фаріон, віцепрезидентка Іллінойського відділу Українського конгресового комітету Америки та президентка Києво-Могилянської фундації Америки, яка відкрила захід.

„Історія судитиме наше покоління за те, що ми зробили чи не зробили для України в цей момент історії“, – сказала М. Каптур під час закритого прийому на її честь.

До зустрічі долучилися представники українських громадських організацій, зокрема УККА – Відділ Ілліной, Комітету Голодомору, Українського інституту сучасного мистецтва, Українського національного музею, Союзу українок Америки, Українського лікарського товариства

Учасники зустрічі з Марсі Каптур. (Фото: Марта Фаріон)

Північної Америки, Києво-Могилянської фундації, викладачі та юристи. Також на зібранні були присутні представники польської та білоруської громад.

На зустрічі були присутні прези-

дентка та головна виконавча директорка „Western NIS Enterprise Fund“ Ярослава Зелінська-Джонсон і директорка Української католицької шко-

(Закінчення на стор. 9)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Засуджено так звані „вибори“

КИЇВ. – Європейський союз рішуче засуджує проведення нелегітимних так званих „виборів“ в Автономній Республіці Крим і місті Севастополь, а також у окремих частинах Донецької, Луганської, Запорізької та Херсонської областей України. Про це йдеться у заяві Високого представника ЄС Жозепа Борреля, повідомляє „Укрінформ“ із посиланням на Представництво Євросоюзу в Україні. Ж. Боррель підкреслив, що ЄС не визнає і не визнаватиме ані проведення цих так званих „виборів“, ані їхні результати, а політичне керівництво Росії та особи, причетні до їхньої організації, понесуть відповідальність за ці незаконні дії. Як повідомлялося, Російська федерація оголосила про проведення 8-10 вересня 2023 року так званих „виборів“ до місцевих окупаційних адміністрацій на тимчасово окупованих частинах територій Донецької, Луганської, Запорізької та Херсонської областей України, а також Автономної Республіки Крим та у Севастополі. Міністерство закордонних справ України заявило, що ці незаконні вибори не матимуть жодних правових наслідків та не приведуть до зміни статусу захоплених російською армією українських територій. (Укрінформ)

■ Новий Посол Великобританії

КИЇВ. – Заступник міністра закордонних справ України Євген Перебийніс прийняв копії вірчих грамот у новопризначеного Посла короля Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії в Україні Мартіна Гарріса. Є. Перебийніс привітав посла з початком його дипломатичної місії в Україні, висловивши сподівання, що його робота в нашій державі сприятиме подальшому поглибленню українсько-британських відносин. Співрозмовники обговорили весь спектр питань співробітництва між Україною та Сполученим Королівством, обмінялися думками щодо конкретних кроків з поглиблення взаємодії в контексті курсу України на набуття членства в НАТО, а також міжнародних ініціатив на підтримку України. Раніше Послом Великої Британії в Україні була Мелінда Сіммонс, яка вступила на посаду влітку 2019 року. М. Гарріс вже був у Києві впродовж 2003-2008 років, працюючи заступником голови місії та генеральним консулом. (Укрінформ)

■ СБУ повідомила про підозру

КИЇВ. – СБУ повідомила про підозру в державній зраді та розпалюванні національної ворожнечі колишньому народному депутату Сергієві Поліщуку, який переховується за кордоном. До початку повномасштабного вторгнення РФ він регулярно відвідував Москву для участі в етерах російської пропагандистки Ольги Скабєєвої. Під час виступів на її ток-шоу „60 минут“ колишній народний депутат підтримував агресивну політику Кремля, публічно заперечував існування Української державності та поширював російські наративи про наявність між українцями ідеологічного протистояння. За вказані дії він отримував значну грошову винагороду від представників країни-агресора. Оскільки С. Поліщук переховується від правосуддя за кордоном, тривають комплексні заходи для притягнення його до відповідальності. (Укрінформ)

■ Будівництво Національного військового кладовища

КИЇВ. – Будівництво Національного військового меморіального кладовища (НВМК) плянується розпочати чимскоріше, технічно і документально роботи вже розпочалися. НВМК включатиме комплекс споруд та площ: військове кладовище, музей, ритуальну будівлю, сучасний крематорій та інші необхідні споруди для організації почесних поховань. Оголошено конкурс на ескізний проєкт. Будівництво розпочнеться у листопаді на земельній ділянці розміром майже 270 гектарів. (Укрінформ)

Невдала вершинна зустріч „G20“ в Індії

НЮ-ДЕЛІ. – Після закінчення вершинної зустрічі країн „G20“ в Нью-Делі державний секретар США Ентоні Блінкен дав інтерв'ю 10 вересня в програмі „Обличчям до нації“ на телеканалі новин „CNN“. Він вказав, що за винятком Росії та Індії, решта учасників зустрічі „говорили одним голосом“. Індія не запросила Україну до участі, не зважаючи на прохання США, які аргументували, що представники України повинні мати змогу відповісти на заяви Росії про війну.

У спільній заяві після зустрічі лише побічно згадано Україну, без жодного слова про агресію Росії. МЗС України заявило, що „G20 не має чим горди-

тися“. У цій самій телепрограмі конгресмен республіканець Майкл МекКовл з Техасу, який є головою Конгресового комітету закордонних справ, сказав, що заява країн „G20“ „була справжнім ляпасом Зеленському під час контрнаступу“.

Колишній посол США до ООН і губернатор Південної Кароліни Нікі Гейлі, яка є одним з кандидатів на президента від Республіканської партії, назвала заяву „перемогою для Росії та Індії“. Вона розкритикувала Президента Джо Байдена за те, що не той наставляв на твердіший мові країн „G20“.

„USA Today“, „Foreign Policy“

Ілон Маск не допоміг українській атаці на Крим

КИЇВ. – Супутникова система „Starlink“ Ілона Маска є „життєво важливим інструментом“ для України, заявив держсекретар США Ентоні Блінкен 10 вересня після повідомлень про те, що минулого року мільярдер начебто таємно відключив систему біля узбережжя Криму, щоб запобігти атаці українських дронів на російські військові кораблі, про що писало 7 вересня „CNN“ із посиланням на нову біографію підприємця авторства Волтера Айзексона. „Коли начинені вибухівкою українські підводні дрони наблизилися до російської флотії, вони втратили зв'язок, і їх зрештою викинуло на берег“, – пише В. Айзексон.

За повідомленням „Reuters“, минулого року І. Маск відхилив запит України на активацію системи „Starlink“ біля окупованого РФ Севастополя для атаки українських дронів на російські військові кораблі.

„Starlink“ був створений, щоб люди могли дивитися Netflix, розслаблятися, підключатися до інтернету в школі, творити мирні справи, а не завдавати ударів дронами, – заявив І. Маск авторів книги В. Айзексону.

11 вересня І. Маск заявив, що не вважає себе зрадником через ситуацію навколо неактивації системи „Starlink“ для українських дронів поблизу Криму. „Конгрес США не оголошував війну Росії. Якщо хтось і є зрадником, то це ті, хто називає мене таким“, – написав він у соцмережі X. Він також додав, що є громадянином Сполучених Штатів і має лише цей паспорт.

Торік на початку повномасштабної війни Росії

проти України американський бізнесмен, мільярдер та засновник компаній Tesla та SpaceX І. Маск подарував Україні станції супутникового зв'язку „Starlink“, які дуже допомогли українцям – і військовим, і цивільним. Потім частину з них вже купували за гроші. За словами І. Маска, ще минулого року в Україну відправили близько 20 тисяч терміналів „Starlink“.

Система „Starlink“, якою володіє компанія SpaceX, може надавати доступ до високошвидкісного інтернету у віддалених місцях і виявилися надвичайно корисними після того, як російські війська вторглися в Україну й закрили українські наземні інтернет-послуги та мережі мобільного зв'язку. Україна також використовує „Starlink“ на полі бою. Наприклад, для зв'язку між штабом і військами на місцях. Його сигнали не можна глушити, як звичайні радіосигнали, а для налаштування комплексу потрібно лише 15 хвилин. Українські підрозділи у найнебезпечніших місцях війни чи інших гарячих точках без зв'язку, завдяки „Starlink“ мають стабільний контакт зі штабом та навіть рідними.

На початку червня 2023 року стало відомо, що SpaceX підписала договір з Пентагоном з обслуговування „Starlink“ в Україні.

30 липня Міністерство оборони США повідомило, що купить у компанії Маска 400-500 терміналів „Starlink“, під час використання яких відомство саме зможе визначати, де і як вони можуть використовуватися.

„BBC“, УНІАН, „Reuters“

ЮНЕСКО внесло 20 об'єктів під посилений захист

КИЇВ. – Комітет ЮНЕСКО 7 вересня підтримав ініціативу українських відомств щодо внесення 20 об'єктів на території України в Міжнародний список культурних цінностей, які перебувають під посиленим захистом.

Про результати третього позачергового засідання Комітету Другого протоколу до Гаазької конвенції про захист культурних цінностей у разі збройного конфлікту повідомляє пресслужба Міністерства культури та інформаційної політики.

Йдеться про Собор Святої Софії та пов'язані з ним монастирські споруди, Києво-Печерську лав-

ру, ансамбль історичного центру у Львові, резиденцію Буковинських і Далматинських митрополитів. Водночас серед 20 об'єктів є шість церков карпатського регіону, а саме: Ясінянська церква Вознесіння Господнього, Жовківська церква Пресвятої Трійці, Матківська церква Введення в храм Пресвятої Богородиці, Нижньовербізька церква Різдва Пресвятої Богородиці, Потелицька церква Зіслання Святого Духа, церква Зіслання Святого Духа в Рогатині.

(Закінчення на стор. 9)

Проти виступів Анни Нетребко

БЕРЛІН. – Майже 150 мистців, науковців, експертів, активістів з різних країн і 38 громадських організацій направили відкритого листа до мера Берліна Кая Вегнера, сенатора Джо Чіало та директора Берлінської державної опери Маттіаса Шульца з проханням скасувати виступи російської оперної співачки Анни Нетребко в Берлінській державній опері з 15 вересня.

Це буде перша після початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну поява в Берліні оперної співачки, яка неодноразово і відкрито виступала у минулому як прихильниця диктаторського та нелюдського режиму нинішньої Росії.

„Співпраця Берлінської державної опери з такою артисткою – це не лише відсутність солідарності з українцями, це також образа для всіх людей, які хочуть, щоб німецькі культурні діячі зайняли чітку позицію проти російської імперської війни проти України. Ця війна стосується нас усіх, вона загрожує не лише Україні, а й демократичному світу та європейському світопорядку“, – пишуть автори листа.

Попри протести, керівництво театру вирішило не скасовувати виступи Нетребко. Загалом заплановані 4 її виступи.

Укрінформ

ТОЧКА ЗОРУ

Корінні народи України

Ростислав Новоженець

У національному складі населення України за переписом 2001 року українці становлять 77,82 відс., а інші національності – 22,18 відс. Тобто, українці в Україні є національною більшістю, а всі інші національності разом узяті – національною меншістю або національними меншинами.

Статус національних меншин в Україні врегульовано Законом “Про національні меншини (спільноти) України”. Звідси: національна меншина – це стала група громадян України, які не є етнічними українцями, але традиційно проживають на території України та об'єднані спільними етнічними, культурними, мовними чи релігійними ознаками.

Національним меншинам гарантуються усі права і свободи, передбачені Конституцією для громадян України, а також право на самоідентифікацію, використання власної мови, освіти мовами національних меншин та збереження культурної самобутності. До найбільших національних меншин в Україні належать росіяни, білоруси, молдовани, кримські татари, болгары, угорці, поляки, євреї, вірмени, греки.

Окремі з національних меншин мають ще й додатковий статус – корінних народів, що передбачено Законом “Про корінні народи України”. Корінний народ, за цим законом, це – автохтонна етнічна спільнота, яка сформувалася на території України, становить етнічну меншість у складі її населення і не має власного державного утворення за межами України.

Корінні народи України мають також додаткове право на самовизначення у складі України. У законі вказано лише корінні народи, які походять з території Криму, а саме: кримські татари, караїми та кримчаки.

А який статус мають українці за національністю у своїй державі? Національної більшості? Титульної нації, яка дала офіційну назву державі, що постала внаслідок здійснення права українців на самовизначення? Чи може державотворчої

нації? Нічого подібного! Жоден з цих статусів чи будь-який інший за етнічними українцями на законодавчому рівні не закріплені! Навіть саму згадку про національність видалили з офіційних документів. Виходить, що у національних меншин в Україні більше прав ніж в етнічних українців! Чим же займалась всі ці роки Верховна Рада України, що досі не ухвалила найважливіший закон про титульну націю, бо для кого ж тоді проголошувалась українська держава, як не для українців? Інтереси якої народу представляли й представляють всі ці депутати? Може настав час усьому цьому бедламу покласти край?!

У міжнародному праві не існує єдиного загальноприйнятого визначення корінних народів і в Деклярації ООН про права корінних народів воно також не міститься. В Україні закон “Про корінні народи України” ухвалили на свій розсуд і з далекоглядною метою.

Зокрема, в текст закону, як корінний народ не потрапили гагаузи, оскільки у них вже є автономія в Молдові. Натомість до корінних народів чомусь зарахували караїмів та кримчаків, хоча обидва ці народи є по суті євреями, які мають вже свою державу Ізраїль. Караїмів в Україні нараховується лише 1,196 осіб, з них 671 – в Криму. Слово „караїм“ на івриті означає „ті, хто читають Тору“. Юдеї називають караїмів юдейською сектою. Караїми мають право на репатріацію та отримання громадянства Ізраїлю – чимало з них цим вже скористалось. Кримчаків в Україні налічують загалом 406 осіб. Кримчаки – це окрема етнолінгвістична спільнота єврейського населення, котрі говорять кримськотатарською мовою.

Закон “Про корінні народи України” – це міна сповільненої дії під унітарний статус та й саму українську державність. Це – сепаратизм в дії. У майбутньому, з посиланням на цей закон, антиукраїнська влада спробує створити всупереч Конституції України кримськотатарські та єврейські автономні утворення. І потягнуться в Україну нескінченним потоком “репатріанти” з Туреччини та Ізраїлю.

Народні депутати приховують статки

КИЇВ. – 5 вересня Верховна Рада повернула обов'язкове декларування статків державних посадовців. До останнього фінальна редакція була невизначеною: у парламенті точилися дискусії про те, чи варто робити реєстр декларацій публічним, як і було до повномасштабної війни. Шанс відкрити реєстр був перед самим голосуванням у залі парламенту, однак відповідна поправка до закону набрала лише 199 голосів при необхідних 226.

12 вересня Президент України Володимир

Зеленський заветував ухвалений Верховною Радою закон, у якому були обмеження електронного декларування. Він заявив: „Причину цього вето, думаю, всі чудово розуміють: декларації мають бути відкритими. Одразу. Не через рік. Уже зараз реєстр треба відкривати. Власне, із цією головною правкою закон має бути проголосований. Бажано швидко“.

Офіційне інтернет-представництво Президента України, Укрінформ

Оголошено конкурс „Книга року ВВС-2023“

КИЇВ. – “ВВС Україна” оголосила про початок конкурсу „Книга року ВВС 2023“. Одна з найвпливовіших літературних премій в Україні відбувається вже 19 років поспіль у партнерстві з Культурною програмою Європейського банку реконструкції та розвитку (ЕБРР). Премію вручатимуть у трьох номінаціях: Книга року “ВВС”, Дитяча книга року “ВВС” та Книга року “ВВС”-есеїстика. Заявки на конкурс можна подавати з 11 вересня по 11 жовтня 2023 року.

Головна редакторка “ВВС Україна” та голова журі Марта Шокало зазначила: „Ми знову обираємо найкращий український літературний твір року серед війни, руйнувань, страждань і жертв, які домінують у житті і розмовах українців“.

Оцінювати твори, подані на конкурс, будуть професорка Києво-Могилянської академії Віра

Агеєва, блогер Віталій Чепинога, професор Канзаського університету Віталій Чернецький, радниця ЕБРР з питань культур Світлана Пиркало і головна редакторка ВВС Україна М. Шокало. Автор-переможець у кожній номінації отримає грошову винагороду в еквіваленті 1,000 фунтів стерлінгів в українській гривні. Подані книги мають бути українською мовою (оригінали чи переклади), видані протягом останніх 12 місяців. Переможців оголосять у грудні 2023 року.

Головну премію „Книга року ВВС 2022“ отримав роман „Танці з кістками. Медичний трилер“ Андрія Сем'янків. У номінації Дитяча книга року перемогла книга „Примари Чорної діброви“ Андрія Бачинського. Переможцем у категорії Есеїстика став Павло Казарін зі збіркою есеїв „Дикий Захід Східної Європи“.

„ВВС“

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Прибули службові собаки з Європи

Львів. – До кінологічних центрів Національної поліції України 11 вересня прибуло ще 20 службових собак з Європи. Це третя партія службових собак за ініціативи „Фонду Говарда Баффета“. Відтак, кінологічні центри поліції Волинської, Івано-Франківської, Миколаївської, Рівненської, Херсонської, Чернігівської та Кіровоградської областей поповняться собаками породи „німецька та бельгійська вівчарка“ віком від одного року. Окрім собак, поліцейські кінологи також отримали необхідні аксесуари для догляду за ними, корми, амуніцію, навчальне і тренувальне обладнання тощо. Начальник Відділу організації кінологічної діяльності Національної поліції України підполковник поліції Світлана Коломієць подякувала закордонним партнерам за допомогу та підтримку у цей важкий для України час. (Укрінформ)

■ Очікують 22 тисячі прочан-хасидів

УМАНЬ. – 15-17 вересня до Умані на святкування юдейського Нового року Рош га-Шана очікують прибуття не менш як 22 тис. прочан-хасидів. Близько 80 відс. завжди складають громадяни Ізраїлю. Інша кількість складається з представників США, а також паломників-хасидів, які приїждять з інших країн Європи. Всі служби готуються до приїзду паломників. Розпорядженням міської ради в Умані заборонено продаж алкогольних напоїв і речовин, вироблених на спиртовій основі, а також продаж і використання піротехнічних засобів, пневматичної зброї та іграшок, що імітують зброю. Прем'єр-міністр Ізраїлю Біньямін Нетаньягу попросив хасидів утриматися від традиційного щорічного паломництва до Умані на Рош га-Шана. (Укрінформ)

■ Демонтували пам'ятник чекістам

ЧЕРКАСИ. – На виконання рішення міської ради у Черкасах демонтували пам'ятний знак „Загиблим працівникам правоохоронних органів, які загинули під час виконання службових обов'язків“, що мав назву „пам'ятник чекістам“. Пам'ятний знак було демонтовано 11 вересня за участю важкої будівельної техніки. (Укрінформ)

■ Масове поховання в Ізюмі

ІЗЮМ. – Російські війська втекли з Ізюма 10 вересня 2022 року, залишивши чимало військової техніки. 15 вересня Президент Володимир Зеленський заявив, що після деокупації Ізюма Харківської області у місті виявили поховання людей. 23 вересня у звільненому місті Ізюм закінчили ексгумацію з масового поховання убитих окупантами мешканців – загалом підняли 447 тіл, серед яких були діти. Правоохоронцям не вдалося ідентифікувати 57 жертв із масового поховання на околицях Ізюма. Під час огляду експерти виявили у 15 жертв вогнепальні поранення, у 87 – вибухові травми, у щонайменше 15 – ознаки катувань (зокрема, вони знайдені зі зв'язаними руками, мотузками на шиї), у 23 – переломи щелеп, кісток голови, рук, ребер“. (Українська правда)

■ Вважають корупцію головною перешкодою

КИЇВ. – Корупція сприймається українцями як найбільша перешкода для розвитку підприємництва у країні – про це заявили 47 відс. опитаних Фондом „Демократичні ініціативи“ ім. Ілька Кучеріва спільно з Київським міжнародним інститутом соціології. Водночас 37 відс. опитаних назвали найбільшою перешкодою руйнування, завдані війною, 36 відс. – неадекватну систему податкового адміністрування і контролю, 36 відс. – слабку підтримку з боку держави. Проблеми, які напругу залежать від якості державного управління, посідають три з чотирьох перших позицій, які, на думку українців, заважають розвитку підприємництва. Водночас наступними за негативним впливом на підприємництво йдуть відтік фахівців і підприємств за кордон. (Економічна правда)

АМЕРИКА | СВІТ

■ Очорнення і ганебний відступ

ЕЛКИНС ПАРК, Пенсильванія. – Український католицький цвинтар св. Марії знаходиться в передмісті Філадельфії, менше ніж пів милі від Українського освітньо-культурного центру. Тут поховані визначні громадські діячі – Лонгин Цегельський, міністер внутрішніх справ ЗУНР, який відчитав Акт Соборности українських земель 22 січня 1919 року; Йосип Гірняк, актор театру „Березиль” і його дружина, актриса Олімпія Добровольська; Євген Зиблікевич, головний редактор газети „Америка”; Роман Савицький, засновник Українського музичного інституту в Америці; скрипаль Володимир Цісик; Петро Мірчук, історик ОУН-УПА; Єпископ Ричард Семинак з Чикаго. На цвинтарі є пам'ятник невідомому воякові з часів Визвольних змагань 1918-1921 років. Під ним є земля, яку таємно перевезено в 1960-их роках зі знищеного вояцького цвинтаря на Тернопільщині. Кожного року в День пам'яті, станиця Українських американських ветеранів організовує тут урочисті відправи для вшанування полеглих героїв. На цвинтарі є понад 400 вояцьких могил – від УГА та Армії УНР до українців, які воювали у лавах Збройних сил США в Другій світовій війні, Кореї та В'єтнамі. Окреме місце мають вояки Української дивізії „Галичина” зі своїм великим хрестом-пам'ятником, на якому зображений маленький знак дивізії – український лев. Місцева газета „Філадельфія Інквайер” надрукувала 3 вересня на першій сторінці велику статтю, покликаючись на єврейські джерела, що це „пам'ятник нацистським колаборантам” та очорнюючи дивізію, цвинтар і нашу громаду. Газета надрукувала листа 6 вересня, в якому Лев Івасків відкинув ці брехні та вияснив правду про дивізію. Українська католицька архієпархія видала заяву 8 вересня, визнаючи „аларм і біль єврейської громади” й закликаючи до „діалогу”, а 12 вересня видала нову заяву, повідомляючи про „тимчасове” закриття пам'ятника „з метою проведення об'єктивного діалогу з чутливістю до всіх причетних”. (Радіопрограма „Українська година”)

■ Старіючий Конгрес США

ВАШІНГТОН. – Хоч немає вікового обмеження для членів Конгресу США, багато членів обидвох партій переступили поріг 80-ліття і далі працюють в обидвох палатах. Пересічний вік членів Палати представників є 57 років, а Сенату – 64. У нижній палаті далі представляють свою округу 86-літня демократка Грейс Наполітано з Каліфорнії, 86-літня демократка Елеонора Нортон з Округу Колумбія, 85-літній республіканець Гал Раджерс з Кентакі, 86-літній демократ Бил Пасквел з Нью-Джерсі, 84-літня демократка Максін Вотерс з Каліфорнії, 84-літній демократ Стені Гоер з Меріленду, 83-літній демократ Джим Клайбурн з Південної Кароліни, 83-літня демократка Ненсі Пелосі з Каліфорнії, 81-літній демократ Дені Дейвіс з Іліной, 82-літній республіканець Джан Картер з Техасу, 80-літня демократка Анна Еш з Каліфорнії, 80-літня демократка Фредріка Вілсон з Флориди, 80-літня демократка Роза ДеЛавро з Коннектикута, 80-літня республіканка Вірджинія Факс з Північної Кароліни і 80-літня республіканка Кей Гренджер з Техасу. У Сенаті є чотири члени віком понад 80. Це – 90-літня демократка Даєн Файнштайн з Каліфорнії, 89-літній республіканець Чак Греслі з Айови, 81-літній незалежний Берні Сандерс з Вермонту і республіканець Мич Мекканел з Кентакі. („Fox News”)

■ На Красній площі з прапором України

МОСКВА. – У російській столиці затримали активістку Олену Кожевникову, яка вийшла на Красну площу, загорнувшись в український прапор. Вона не висувала ніяких вимог, просто ходила площею, накинувши прапор на плечі. Жінку забрали до відділку поліції і склали два протоколи – про „дискредитацію” армії РФ та про порушення правил участі в акції. Силовики періодично затримують не лише тих, хто демонструє прапор, а й людей, в яких є поєднання жовтого та синього кольорів в одязі, манікюрі чи зачісці. (Радіо Свобода)

ПОДІЇ В УКРАЇНІ

Прапор України у небі над Донецьком

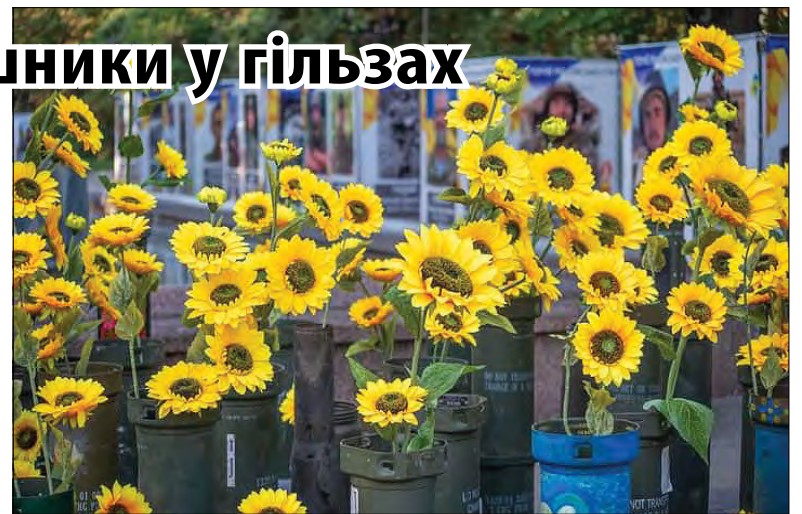
Прапор України, що вранці 9 вересня з'явився в небі над окупованим Донецьком, запустили українські захисники. Синьо-жовтий стяг побачили тисячі людей на окупованій території, а російські загарбники намагалися його збити. Прапор запустили на честь дня міста Авдіївка. (Укрінформ)

Квітнуть соняшники у гільзах

Михайло Михайлинин

ТЕРНОПІЛЬ. – 29 серпня у День пам'яті захисників України, тернопільці продовжили благородну справу мешканців Черкас: вони поставили у 100 гільз від артснарядів соняшники на центральній площі Тернополя. Саме ці квіти після Іловайської трагедії стали символом загиблих на війні героїв. У заході „Соняхи пам'яті” взяли участь представники влади, волонтери, родини військових. Соняшники поставили на алеї з портретами захисників, які віддали життя за Україну.

Також на заході погасили нову марку „Вічна пам'ять”, яку „Українська пошта” випустила спеціально до цього дня. Ескізом до марки стала картина Заслуженого художника України, бережанця

Тернопільці принесли соняшники для героїв.

Олега Шупляка „Журба”. На ній козак – бандурист схилиє голову над могилами побратимів, а над ним журавлі летять у вирій. На Микулинецькому кладовищі відбулася поминальна панахида за воїнів – героїв.

Фільм „Юрик” не показуватимуть

КИЇВ. – У мережі спалахнув скандал довкола нового художнього фільму „Юрик” – про хлопчика з Маріуполя, який вибрався з обложеного міста і самостійно добрався до родичів в Естонії. Критики було настільки багато, що творці видалили його з YouTube і взагалі пообіцяли допрацювати. Деякі моменти у кіно кардинально суперечать тому, що насправді відбулося, і таким чином формують хибні уявлення про злочини росіян у Маріуполі, применшуючи їх масштаби. У фільмі розповідають історію 11-річного Юрика, який з родиною жив у Маріуполі. Під час обстрілів міста тато, дідусь і сестричка школяра загинули, і він разом з мамою та важкохворою бабусею переховувався у підвалі будинку. Мама Юрика відправляє сина до Естонії, де в них живуть родичі. Дорогою Юрик зустрічає різних людей і переживає різні ситуації.

Що обурило глядачів? У персонажів фільму було світло і вода, вони вільно пересувалися містом, хоча відомо багато випадків, коли в жителів на спустошених вулицях у Маріуполі стріляли. Анна Гін з харківської Салтівки, яка найбільше в місті потерпала від обстрілів, каже, що у фільмі показують підвали – просторі, світлі, сухі та теплі, скрізь

є свічки чи буржуйки, стоять ліжка і затишно цокає годинник. У персонажів у кіно заряджені телефони і є зв'язок, якого насправді часто немає у багатьох підвалах, а тим паче не було в бльокадному Маріуполі.

Евакуаційні автобуси ОБСЕ – чистенькі-біленькі, напівпорожні. Вони з'являються в кадрі протягом усього фільму, спокійно запрошують жителів виїжджати. І ті, які вирішують їхати, теж чистенькі, в небесно-голубих пуховичках і яскраво-рожевих шапочках. Фотограф Євген Сосновський, який 62 дні пробув у бльокадному місті та вивіз звідти відомий щоденник 9-річного хлопчика Єгора, називає „вишенькою на торті” показану в кіно машину ОБСЕ, звідки гучномовець запрошує людей на евакуацію коридором, який нібито буде відкритий з 10 до 18-ти.

„Тож, виходить, маріупольці все брешуть, коли кажуть, що сиділи в темряві, економлячи кожну свічку, палили масляні каганці, були без зв'язку. Брешуть маріупольці, коли кажуть, що не було аніякої організованої евакуації, аніякої медичної і взагалі будь-якої допомоги”, – іронізує Є. Сосновський.

„ВВС”

Відкриття меморіальної дошки князю Костянтину Острозькому

Георгій Лук'янчук

КИЇВ. – 8 вересня у Національному заповіднику „Києво-Печерська лавра“ відбулося урочисте відкриття меморіальної дошки на честь князя Костянтина Острозького – видатного українського державного, військового та церковного діяча, Великого гетьмана Литовського, ктитора Києво-Печерської лаври.

Ця подія є вшануванням постаті видатного вітчизняного військового і політичного діяча, що повертає нас до славетних сторінок європейського минулого України. Встановлення дошки приурочено до 509-ої річниці битви під Оршею (1514), під час якої об'єднане українсько-литовсько-польсько-білоруське військо на чолі із князем Костянтином Острозьким вщент розгромило багатотисячну армію московитів на чолі з їхнім царем Василем III. Битва стала одним із ключових епізодів Десятилітньої литовсько-московської війни, перемога в якій на пів століття зупинила московську експансію в Європу. Перемога під Оршею стала однією з визначних подій світової історії, про неї сповістили спеціальні друковані брошури. Невідомий учасник битви, учень художника Лукаса Кранаха Старшого, створив полотно „Битва під Оршею“, яке є однією з найкращих баталістичних картин доби Відродження. На честь перемоги в цій битві К.

Скульптори, представники посольств, організатори заходу та воїни на відкритті барельєфа Костянтину Острозькому в Києво-Печерській лаврі.

Острозький збудував два православні храми.

Переможний результат битви свідчить про те, що об'єднаними зусиллями українці, білоруси, литовці і поляки здатні перемагати спільного ворога – варварську Московію. Сьогодні, як і в часи К. Острозького, імперська Росія намагається завоювати Україну, але це їм не вдасться – незламні Збройні сили України і український народ за фінансовою і військовою допомогою західних союзників успішно звільняють українську землю від рашистських окупантів.

(Закінчення на стор. 8)

Допомога йде з Італії

Людмила Островська

За рік великої війни Італія загалом прийняла майже 200 тис. українських біженців. Разом з новоприбулими кількість українців в Італії зросла до півмільйона. Багато новоприбулих разом із земляками, які вже обжилися на Апенінах, та з небайдужими італійцями стали авангардом в наданні гуманітарної допомоги тим, хто в Україні. Координаційним центром для сотень волонтерів стали Патріарший прокатедральний собор Святої Софії у Римі і релігійне товариство „Свята Софія“, які мають давні благодійні традиції від свого засновника Патріарха Йосифа Сліпого.

Історія сягає 1963 року, коли Й. Сліпий прибув після 18-літнього ув'язнення в таборах до Риму, де розпочалися не лише новий етап його життя та діяльності, але й нова сторінка в літописі Української греко-католицької церкви. Основним завданням Товариства „Свята Софія“, яке одержало юридичний статус 50 років тому, стало збереження спадщини Патріарха Йосифа, втілення в життя його ідей та задумів, підтримання різних проєктів УГКЦ. Окрім цього, Товариство опікується студентами з України, які навчаються в університетах Рима. Зараз Товариство „Свята Софія“ активно допомагає Україні.

„Цей собор завжди був символом єдності „в розсіянні сущого“ українського народу, а в сучасних обставинах, зокрема, після повномасштабного російського вторгнення, взяв на себе місію допомагати Україні у воєнних умовах, став важливим духовним і гуманітарним центром для багатьох біженців з України. Парафіяни нашого собору разом з італійцями уже на другий день об'єднали зусилля задля нашої перемоги“, – каже ректор собору о. Марко-Ярослав Семенен.

Настоятель храму родом з Бережан, випускник Тернопільської вищої духовної семінарії ім. Патріарха Йосифа Сліпого. Після закінчення семінарії здобув ступінь ліценція ПАПського орієнтального інституту у галузі літургійних наук. У Римі з 2009 року, опікувався українськими емі-

Папа Франциск і ректор собору о. Марко-Ярослав Семенен.

грантами на всій території Італійської республіки. Із 2013 року – президент Товариства українських католиків „Свята Софія“ і ректор собору. Із 2017 року – член Ради у справах міграції при Єпископській конференції Італії та директор офісу „Мігрантес“ Апостольського екзархату.

Патріарх хотів, щоб тут було місце, котре збиратиме всіх людей. Цей заповіт тут виконують гідно, єднаючи тепер весь світ з Україною в допомозі проти ординської навали Росії.

Роповідає о. Марко: „Горе України об'єднало людей різних національностей, різних конфесій, релігій і віросповідань. Папа Франциск надав медикаменти з аптеки Ватикану через папського роздавача милостині Конрада Краєвського. Окрім цього, сам кардинал особисто передав допомогу українцям у вигляді медичних засобів. Щодня відправляли гуманітарні вантажі. Волонтерський центр взяв на себе медичні витрати на лікування та протезування українських біженців з інвалідністю, закупівлю необхідної ортопедичної продукції для вразливої категорії українців. Ми маємо всі звіти за свої передачі, в нас нічого не пропало, бо ми мали надійних партнерів, як у світі, так і в Україні.

Ми працюємо винятково з церковними інституціями, а вони роздають товари адресно. Днями ми відправили 20-тонні фури з продуктами та ліками

(Закінчення на стор. 11)

АМЕРИКА | СВІТ

■ Смертельний землетрус в Мароко

МАРАКЕШ, Мароко. – Смертельний землетрус потужністю 6.8 балів сколихнув околицю недалеко міста Маракеш 8 вересня. До 12 вересня число загиблих перевищило 2,900 осіб і 5,530 поранених. Рятувальні акції продовжувалися 12 вересня; багато з них проводили добровольці, які кажуть, що уряд повільно реагує на цю трагедію. Король Могомад VI та уряд досі подали мало інформації, але 10 вересня оприлюднили заяву, що „влада діє швидко, ефективно й успішно“. Більшість жертв землетрусу, які були витягнуті з-під руїн, померли. Уряд оприлюднив світліни 12 вересня, як гелікоптер скидає пачки з допомогою для населення в ізольованих місцях. Землетрус заторкнув приблизно 300 тис. осіб. Уряд досі прийняв допомогу лише від Британії, Еспанії, Катару та Об'єднаних арабських еміратів. („The New York Times“)

■ Генерал Міллі про закінчення контрнаступу

ЛОНДОН. – Виступаючи в недільній програмі „BBC“ з Лорією Кюнсберґ, генерал Марк Міллі сказав, що в холодних умовах України буде набагато важче маневрувати. Україна має трохи більше ніж 30 днів, перш ніж погода завадить її контрнаступу. Він визнав, що наступ іде повільніше, ніж очікувалося. Але додав: „Українці все ще продовжують послідовно рухатися вперед“. Керівник ГУР Кирило Буданов на зустрічі „Ялтинської європейської стратегії“ (YES), сказав, що наступ проти росіян триватиме і під час холодної та вологої погоди наприкінці року, хоч визнав, що воювати стане важче. („BBC“)

■ Сенаторка вимагає вияснення ролі Маска

ВАШІНґТОН. – Демократична сенаторка Елізабет Ворен з Масачусетс 11 вересня закликала до розслідування ролі Ілона Маска у війні в Україні. Це сталося після того, як І. Маск написав 7 вересня у соціальній мережі X (колишня Твіттер), що він відмовив проханням ЗСУ активізувати послуги інтернету через „Старлінк“ до Севастополя, тому що „було очевидною ціллю затопити більшість російської флотії на якорі“. Конгрес мусить розслідувати, що тут сталося, і чи ми маємо досить засобів, щоб запевнити, що закордонна політика провадиться урядом, а не одним мільярдером, – сказала Е. Ворен. („USA Today“)

■ Колишній голова Мосаду про апартеїд

ГЕРЦЛІЯ, Ізраїль. – В інтерв'ю для агенції новин „Асосіейтед Прес“ 4 вересня колишній голова ізраїльської розвідувальної агенції Мосаду Тамір Пардо сказав, що Ізраїль впроваджує систему апартеїду на Західному березі. Цим він приєднався до малої, але зростаючої групи голосів урядовців у відставці, які підтримують ідею, яка досі не входить у рамки ізраїльської дискусії та міжнародної дипломатії. Він став ще одним високопосадовцем у відставці, який прийшов до висновку, що трактування Ізраїлем палестинців на Західному березі є апартеїдом, тобто системою расової сегрегації, яка діяла в Південній Африці до 1994 року. Провідні правозахисні групи в Ізраїлі та за кордоном і палестинці звинувачують Ізраїль, що ця 56-літня окупація перетворилася в систему апартеїду, яка дає палестинцям статус другорядного громадянства для втримання єврейської гегемонії від ріки Йордану до Середземного моря. „Тут є держава апартеїду, – сказав він в інтерв'ю. – На території, де два народи підпадають під дві правові системи, діє апартеїдна держава“. Т. Пардо був призначений прем'єр-міністром Беньяміном Нетаньягу і служив на посаді голови ізраїльської таємної агенції в 2011-2016 роках. Він сказав, що це є одна з найважливіших справ країни, важливішою від ядерної програми Ірану, яку Б. Нетаньягу вважає загрозою для існування країни. Т. Пардо сказав, що він повторно застерігав прем'єра, що той повинен вирішити, де є кордони Ізраїля, або ризикувати знищенням держави для євреїв. Правляча партія Лікуд засудила коментарі Т. Пардо. Експерти передбачають, що число арабів перевищить ізраїльтян в Ізраїлі та його окупованих територіях з 1967 року – Західний берег, Сектор Газа та східний Єрусалим. („Associated Press“)

Незмовкний голос „Свободи“

Якраз на сьогоднішню п'ятницю, 15 вересня, припадає цей славний ювілей – 130-річчя приходу в американсько-український світ першого числа нашої „Свободи“. Передусім це, самозрозуміло, свято Українського Народного Союзу, якому протягом усієї його історії вірою і прадою служила газета. Водночас це свято всієї української громади Америки – властиво, обидвох Америк, бо „Свободу“ читали наші люди і в Канаді, і в Бразилії, Венесуелі, Аргентині.

Не буде жодним перебільшенням, якщо скажемо, що цей ювілей вартий широкого відзначення в Україні, бо 130 років з першої сторінки „Свободи“ не сходять гасло „Пам'ятаймо про Україну!“. І то не була тільки пам'ять. Кожним своїм рядком газета боролася за загальноукраїнську національну справу, утверджувала наше національне ім'я навіть у найтяжчі для України періоди її історії. Цей украї пронишливий вірш засновника газети о. Грушки, вміщений у першому числі газети, мав назву „До Свободи“:

*Свободо премила, Життя Бога самого – Чом нам не покажеш
Ти личенька Твого? Чому ми віками Все в тяжкій неволі,
Коли ми діждемся Вже лучшої долі?*

Не було в американській українській громаді жодної значної ініціативи, біля джерел якої не стояла б „Свобода“ – починаючи від „Українського дня“ у Вашингтоні 1917 року, до відкриття пам'ятника Тарасові Шевченкові в американській столиці в 1964 році, до заснування Катедру Українознавства в Гарварді, до невинної підтримки дисидентського руху в Україні.

Але й для самої Америки „Свобода“ не була невинною чи чужою – ні, оскільки вроджений український демократизм органічно зливався з американською політичною демократією. Свідчить про українців Генрі Стіл у своїй книжці „Історія вільного народу“, виданій у Бостоні в 1936 році: „...Вони багато завдячують своєму придбаному краєві, але цей край завдячує багато чим і їм... Вони пробивали шляхи через прерії, клали рейки під трансконтинентальне залізничне сполучення, добували залізну руду з копалень, вугілля, мідь, зрубували дерева в пралісах південного заходу. Їхнім вкладом була не лише праця невішколеного робітника – вони також надали американському життю багатства і кольориту, а в деяких ділянках додали чимало до культурної спадщини. В музиці і мистецтві вони принесли значний творчий імпульс...“, – писав про українців Генрі Стіл у своїй книжці „Історія вільного народу“, виданій у Бостоні в 1936 році. Також не дивно, наприклад, що з нагоди 60-річчя „Свободи“ редакція одержала ось це привітання від Президента США Гарі Трумана:

„Я радий поздоровити „Свободу“ та всіх, хто пов'язаний з її виданням. Упродовж двох світових воєн Свобода“ стояла мужньо в обороні волі і демократії. В останніх роках „Свобода“ має знамениті досягнення, підтримуючи нашу американську політику активного зміцнення вільного світу. Я бажаю вам на багато років дальших успіхів і праці для ваших читачів“.

Сьогодні, в часи фантастично розвинутих інформаційних технологій, блискавичної оперативності соціальних мереж, витонченої естетики глянцевих журналів, взяти в руки якесь з перших, давно поживклих чисел „Свободи“ неможливо без щему в серці. Але яка щирість лине з цих сторінок, яка віра в краще українське майбутнє, яке почуття єдності американського і світового українства! Якими людськими та інтелектуальними якостями мусіли володіти перші редактори о. Григорій Грушка, о. Нестор Дмитрів, Іван-Христофор Констанкевич, Іван Ардан, Антін Цурковський, їхні славетні наступники Осип Статкевич, Володимир Лотоцький, Омелян Ревюк, Лука Мишуга, щоб так могутньо впливати на українську громаду, так стрімко вести її до організаційної єдності і до вершин національного самоусвідомлення.

На тих скромних сторінках знаходимо безсмертні імена авторів – Івана Франка, Михайла Грушевського, Михайла Павлика, Юліана Бачинського, Володимира Гнатюка, Дмитра Дорошенка, Володимира Винниченка, Юрія Шевельова, Романа Смаль-Стоцького, десятки інших визначних особистостей української культури.

Проте й самій редакції знайшлися видатні автори, що водночас були яскравими громадсько-політичними діячами, як от публіцист та історик Іван Кедрин-Рудницький, поет Богдан Кравців, літературознавець Лука Луців, поет Леонід Полтава, політолог Михайло Сосновський, письменниця Любов Коленська, публіцистка Людмила Волянська, легенда української журналістики Ольга Кузьмович, редактор і водночас зірка американського футболу Зенон Снилик.

Активним і впливовим учасником загальноукраїнського життя „Свобода“ залишається й нині, переступаючи неповторний для всієї української преси поріг 130-річчя.

ІСТОРІЯ

„Свобода“ видається безперервно

Ярослав Стех

15 вересня виповнюється 130 років від заснування газети „Свобода“, найстаршої у світі україномовної газети, що видається безперервно. Від 1921 до 1998 року була єдиним поза Україною щоденним виданням. „Свобода“ – офіційний орган Українського народного союзу. Редакція традиційно дотримується Харківського правопису. „Свобода“ налічує близько сотні альманахів УНСоюзу, добірку дитячого журналу „Веселка“, книжки, що видавалися „Свободою“. Електронний архів „Свободи“ – це унікальне джерело інформації з історії українства майже з цілого світу. Він налічує близько 25 тис. чисел газети, включно з першим, яке вийшло 15 вересня 1893 року. Перша газета українською мовою „Зоря Галицька“ (1848-1857) виходила у Львові. „Свобода“ стала захисною тарчою до збереження національної ідентичності.

„Свобода“ – це своєрідна прабабуся української преси, і про це треба з гідністю згадувати так, як згадуємо і шануємо своїх предків, які нас привели на світ і виховали. Першим українським журналістом у США став Агапій Гончаренко, колишній чернець Києво-Печерської лаври. У Сан-Франциско він видавав газету англійською й російською мовами „Вісник Аляски“ (1868-1872), друкуючи в ній твори Тараса Шевченка й навчаючи американських українців захищати свої права. Кількість українських емігрантів у США дедалі зростала. Прибували вони переважно з півдавстрійської України, з Галичини. У 1884 році українська громада міста Шенандоа (Пенсильванія) звернулася до греко-католицького митрополита Сильвестра Сембратовича з проханням надіслати для їхнього приходу священика. Митрополит спинив свій вибір на о. Іванові Волянському (1857-1926) і той прибув до Америки на початку грудня 1884 року. Душпастир будував церкви, утворював „запомогові“ братства, закладав кооперативні організації, „просвіти“, школи, читальні. Заснування української газети він розглядав як важливий засіб допомогти землякам зберегти релігійну й національну totoжність. З цією метою він розпочав видання в Шенандоа газети „Америка“, перше число якої з'явилося 15 серпня 1886 року. Плянувалося, що газета має виходити раз на два тижні, але через зайнятість редактора Волянського, який видавав „Америку“ власним коштом, періодичність була рідшою. Газета виходила три з половиною роки й припинила існування у лютому 1890 року – через півроку після відкликання о. Івана в Україну.

Іван Франко в „Нарисі історії українсько-руської літератури до 1890 р.“

назвав цю газету „скромним, але дуже інтересним початком русько-американської преси“.

Після занепаду „Америку“ з'явилося кілька спроб створення українських газет, аж поки у вересні 1893 року о. Григорій Грушка (1859-1913) заснував у Джерзі Сіті газету „Свобода“. У першому числі в передовій статті була сформульована програма „Свободи“, що її задачею є просвіщати український народ, захищати його честь від ворожих нападів, вказувати дорогу до поступу, до цивілізації, до добробуту. Що святим обов'язком „Свободи“ є зберігати скарби народу: віру, обряд і мову.

За напрямом газета була радикально-національною. Першими її редакторами були о. Г. Грушка (1893-1895), о. Н. Дмитрів та о. І. Констанкевич (1895-1897), о. С. Макар (1897-1900), Іван Ардан (1900-1907). За час існування газети працювало багато журналістів. Газета була як двотижневик, тижневик, перейшла на щотижневу періодичність і виходить щоп'ятниці накладом 20 тис.

До газети „Свобода“ дописували в різні часи Іван Франко, Михайло Павлик, Симон Петлюра, Михайло Грушевський та інші інтелектуали. Треба підкреслити, що „Свобода“ видавалася без будь-якої державної допомоги, виключно на гроші передплатників, силами патріотів – і вплинула не лише на життя вітчизняних емігрантів, а й на історію рідної України. З Галичини, рятуючись від бідності й голоду, тисячі людей вирушали на пошуки кращого життя за океан. Галицьке намісництво видало таємний циркуляр з вимогою припинити виїзд з України бідних селян, а „бідними“ вважати тих, хто не може заплатити 160 злотих за свій викуп. Це не зупинило біженців, які розпродавали все майно та позичали грошей.

Тоді уряд ще більше ускладнив їм життя: виїзд заборонили усім військовозобов'язаним, жінкам молодше 35 років, а згодом і взагалі заборонили еміграцію. Але людей не зупинило навіть це. На початку ХХ ст. у США було 470 тис. українців переважно із Закарпаття та Гуцульщини. Їхали вони на копальні Пенсильванії, згодом ішли працювати на фабрики й заводи. Об'єднатись, разом виборювати свої права та формувати національну українську ідею серед мігрантів допомогла преса.

Для українців Північної Америки, Бразилії та Канади „Свобода“ відіграла важливу роль в обговоренні й розв'язанні проблем мігрантів. „Свобода“ сприяла створенню українських шкіл, а також вивченню української мови та історії. 30 травня 1894 року була заснована громадсько-політична організація „Україн-

(Закінчення на стор. 9)

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Газета заснована у 1893 році

Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Андрій Нинка

Редактор: Левко Хмельковський

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800

E-mail: svoboda@svoboda-news.com

Fax (973) 644-9510

Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:

Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата:

\$90.00 на рік, \$50.00 на півроку.

Для членів УНСоюзу – \$80.00 на рік, \$45.00 на півроку.

Електронна версія (www.svoboda-news.com) – \$40.00.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda“.

Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ“

Адміністрація / Оголошення

☎ (973) 292-9800 x 3040 • Fax (973) 644-9510

Володимир Гончарик

E-mail advertising@ukrweekly.com

Передплата

☎ (973) 292-9800 x 3040

Володимир Гончарик

E-mail subscription@svoboda-news.com

Думки, висловлені в матеріалах, підписаних конкретним автором, не конче віддзеркалюють позицію редакції тижневика „Свобода“ або його видавця.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

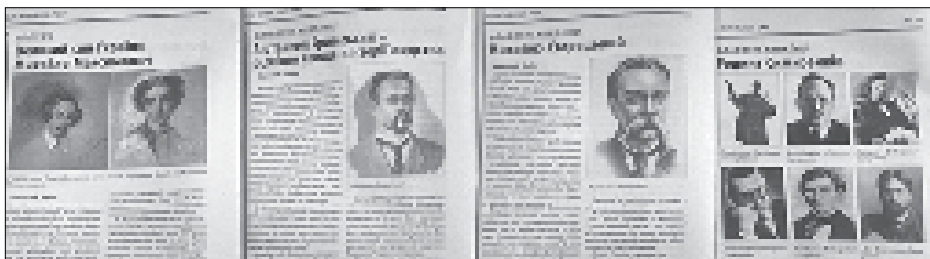
„Свободу“ час не зміг здолати

Ігор Дем'янчук, Київ

Для українців, для народу
„Свобода“ – то святе слово,
Віки боролись за свободу,
І нині довелося знову...
Найстаршою „Свобода“ стала
Між українських всіх газет;
Є в неї читачів чимало,
Ще й долучила Інтернет.
Виходить вже сто тридцять літ,
Мінялись форми та формати,
Щезали ЗМІ, мінявся світ,
„Свободу“ час не зміг здолати.
Вона традиції тримає,
Свій образ, стиль, своє лице;
Громаду в США вона єднає,

Шануєм ми її за це.
І серцем, й словом Україну
Вона підтримує завжди,
І нині у важку годину,
Під час війни, під час біди.
Симпатика її є в Штатах,
По всьому світу їх багато,
Для них ця ювілейна дата –
То начебто родинне свято.
Живе в газеті рідна мова
Далеко від Вкраїни, в США,
У ній не тільки наше слово,
Вкраїнська в неї є душа;
Культуру нашу зберігає,
Цього Шевченко нас навчив.
„Свободу“ щиро ми вітаєм –
Редакцію та читачів!

Славетні українці на сторінках „Свободи“

Статті рубрики „Славетні українці“, що з'явилися у тижневику „Свобода“.

Упродовж декількох чисел поточного року найстаріший україномовний щотижневик „Свобода“ США (виходить із 1893 року) публікує статті у заініційованій рубриці „Славетні українці“, які зустрінуті читацькою громадою із великою зацікавленістю. Завдячуючи підтримці нинішніх редакторів видання – головного редактора Андрія Нинки та редактора Левка Хмельковського до читачів прийшли нариси про видатних постатей української історії, культури, політичного життя.

Їх автор – доктор історичних наук, дійсний член Української академії історичних наук, професор Черкаського національного університету ім. Богдана Хмельницького Анатолій Чабан. Зокрема побачили світ публікації про Михайла Максимовича, Агатангела Кримського, родину Симиренків, Михайла Старицького, Євгена Чикаленка. Знаковою є та обставина, що всі вони пов'язані

долею, діяльністю та творчістю із Черкаським краєм, що дає змогу читачам, а це переважно представники української діаспори, познайомитися із видатними українцями всіх етнічних територій України, в тому числі – середньої Наддніпрянщини.

Ці публікації на прикладі життя непересічних постатей утворюють велич і непереможність українського духу, жертвність, готовність все своє життя, талант покласти на олтар служіння Батьківщині. Це було важливим у всі часи української історії, але особливо значимо у наш час, коли осоружний ворог плюндрує нашу землю. Водночас вони гуртують прогресивну світову громадськість на допомогу Україні у боротьбі з агресором.

Навчально-науковий інститут міжнародних відносин, історії та філософії Черкаського національного університету ім. Богдана Хмельницького

Діти вітають „Свободу“

Від громадської організації „Усмішка дитини“ щиро вітаємо редакцію нашого улюбленого тижневика „Свобода“ із 130-річчям! Це Божий дар, ваша велика праця, що газета безперервно виходить так багато років. Сьогодні за цю ласку ми дякуємо у молитві Богові, Українському народному союзу, працівникам газети, читачам, дописувачам, що через століття ваше слово правди торкається людських сердець.

Газета „Свобода“ стала для них мудрою школою життя, вона турбувалася про українців, як мама за своїх дітей. Ваш чудовий тижневик сів на своїх сторінках зернятка правди, людяності, віри. Можливо через різні проблеми і труднощі, ці зернятка пробивалися через колюче терня, але виростили золотими колосками великої, святої любові до рідної України.

Газета „Свобода“ допомогла українцям збудувати в США рідні церкви, школи, створити громадські організації, українські села. Разом з газетою „Свобода“ народжувались нові покоління українців – американців. І тепер, через 130 років, газета єднає людей по всьому світі з Україною,

Святкову листівку для „Свободи“ виготовили вихованці організації „Усмішка дитини“.

щоб у час війни прогнати ворога з рідної землі, щоб Україна стала вільною державою, щоб українців ніхто не мав ніколи права вбивати, принижувати за те, що вони люблять свою землю.

Михайло Михайлинин,
голова громадської організації
„Усмішка дитини“,
Бережани, Тернопільська область.

Вдесяте вже тринадцятий минає

Вітаю із 130-літтям виходу першого числа газети „Свобода“! Бажаю залишатися такими ж творчими і правдивими, як і раніше! А ще – перемоги над нашим лютим ворогом! У мене склався вірш із цього приводу „Вдесяте вже тринадцятий минає“, який я надсилаю! Тримаймося і перемаймо!

З великою повагою,

Сергій Зінченко,
Кривий Ріг

Звірота розпинає Україну
І на земнім хресті, і з висоти,
Але красуня, горда й нескорима,
Ті пута розриває, щоб знайти
Свою стежину в майбуття велике
І подвигом в історію вийти
У постаті свободи сонцеликої
І далі жити, діяти й рости.
З-за океану все те бачать очі,
Які вбирають все міцне й живе

І вистеляють у рядки пророчі
В газеті, як про диво світове.
Газеті цій тринадцятий минає
Уже вдесяте, та вона росте
Рік за роком пишно розквітає
Надіями і мріями про те
Якою Україна завтра стане,
Коли звірота згине у війні,
Своє нутро (оманливе й погане)
Згубивши у болоті та в багні.
А Україна в постаті свободи
Постане перед світом, щоб рости
Під сонцем серед рідної природи
І сяяти любов'ю з висоти
І хоч сьогодні битва ще триває,
В очах – тривога й з неба смерть
летить,

Вдесяте вже тринадцятий минає
„Свободі“ як газеті, що творить
Зі слова правди все нові картини,
Що кличуть крізь війну у майбуття,
Де буде вільна, мирна Україна,
А до війни не буде вороття.

А я мрію говорити віршами

Добрий день! Моє ім'я Федорюк Анастасія, проживаю в селі Росошани Чернівецької області. Навчаюсь у 8-ій класі. Пропоную для друку свої вірші, дуже сподіваюсь, що Вам сподобається.

Зорі

хочеш я забуду роки життя,
ліси поля, а можливо й води,
та ніколи не забуду твоїх
очей каяття,
навіть якщо не відчую омріяної
свободи.
я ніколи не забуду ночі,
коли тихенько співала на дворі
відчувала парфуми жіночі
та дивилась на ясні зорі.
а вони були такі схожі на тебе.

усміхались мені й обіймали,
говорили немає чогось краще себе.
а дерева сумні й велетенські
дрімали.

говорили, я схожа на квіти.
білі троянди дощем умиті
так люб'язно прагли зігріти
і хотіли, щоб стали губи обвиті.

Милуватись чужими плечима

а я мрію говорити віршами,
не піснями, словами – очима

насолоджуватись теплими душами
і чийось чужими плечима.
а я мрію вірити в диво,
не малюючи пентаграми.
ніколи не жити мінливо
і боятись чужої драми.

(Закінчення на стор. 8)

Секретареві Ради національної безпеки і оборони України

10 вересня 2023 року із засобів масової інформації в Португалії, зокрема, відомого видання „Visão“ українська громада дізналася, що громадянин Португалії Manuel Pires da Rocha, депутат муніципальної ради міста Коїмбра від Комуністичної партії Португалії, вчинив правопорушення щодо територіальної ціліс-

ности України, взявши участь як „міжнародний спостерігач“ у нелегальних виборах на території України, тимчасово окупованій Російською федерацією.

Спілка українців у Португалії буде звертатися до місцевої влади з метою засудити дії політика, який таким чином підтримує російську

агресію проти України, але також, просимо Вас розпочати розслідування щодо вчинення правопорушення громадянином Португалії – Manuel Pires da Rocha на території України.

З повагою,

Павло Садоха,
голова Спілки українців
у Португалії

Відкриття...

(Закінчення зі стор. 5)

Барельєф на честь князя К. Острозького урочисто відкрили на північному фасаді Успенського собору. Меморіальна дошка князю К. Острозькому – це подарунок від скульпторів Бориса Крилова, Олеся Сидорука та засновника ливарної майстерні Ігоря Давидова. Шрифт для барельєфа розробив відомий каліграф та шрифтар Олексій Чекаль.

Перед початком урочистостей священики Православної церкви України помолилися за перемогу українського війська в Успенському соборі лаври, де похований князь К. Острозький та інші представники цієї родини. У межах заходу відбувся молебень за перемогу України під проводом о. Іоанна, за участі білоруського полку ім. Кастуся Калиновського у складі ЗСУ та військовослужбовців – учасників програми „Духовне відновлення культурою”.

Слово з нагоди відкриття дошки мали виконувати обов'язків генерального директора Національного заповідника „Києво-Печерська лавра” Максим Остапенко, Надзвичайний і Повноважний Посол Литовської Республіки в Україні Вальдемарас Сарапінас, заступник Надзвичайного і Поважного Посла Республіки Польща в Україні Агнешка Гораль-

ська, командир білоруського полку ім. Кастуся Калиновського у складі ЗСУ Денис Прохоров, голова Фонду „Рідна країна” Микола Томенко, заступник Культурного центру з вивчення спадщини князів Острозьких Національного університету „Острозька академія” Микола Бендюк, а також представник 25-ої повітрянодесантної бригади ЗСУ, який зараз проходить духовне відновлення на території лаври. Під час заходу троє бійців із полку ім. Калиновського отримали нагороди від ради Білоруської народної республіки за мужність під час виконання бойових завдань. До пам'ятної дати було презентовано планшетну виставку „Орша 1514” за ініціативи мецената Олексія Шереметьєва. Захід відбувся за участі очільника Фонду М. Томенка „Рідна країна”.

Історія тісної міжнародної співпраці заповідника із литовськими партнерами щодо вшанування династії князів Острозьких триває майже 10 років за ініціативи Робертаса Габуласа, голови Благодійного фонду „Корона Князів Острозьких”, почесного консула Литовської Республіки в Луганській області. Коштом цієї організації подібні барельєфи вже встановлено у Литві і Польщі. А три роки тому в Острозі відкрили пам'ятну дошку на честь перемоги князя Острозького над московитами у битві під Оршею.

А я мрію...

(Закінчення зі стор. 7)

а я мрію пам'ятати моменти, сумні перші й ніжні мов квіти, виконуючи складні елементи, сльози прокляті вперто терпіти. а я мрію говорити про щастя, ночами проходивши ріки, відчувати п'яне до болю сум'яття, затуляти зморені вже повіки. і хоч залишаться мрії надії, пожежа у серці давно негасима. не проживу найкращої події, але милуватимусь чужими плечима.

3.

вона була покірною, покірною собі думкам і покірною тобі.

та по при цьому була вірною, вірною собі думкам і вірною тобі. його очі були схожі на води. ну а запах схожий на трави. не відчувала ще такої її свободи і не пила такої болючої забави. його слова поїдали мене

з середини.

ну а запах зводив з розуму ззовні. не відчувала я такої ще впадини і не писала вірші тобі любовні. не дихала я тобою твоєю

насагою,

твою впертістю твоєю отрутою. убила себе своєю ж жалюгідною сагою,

огорнула тебе своєю покутою. розривала твоє серце на частини і молилася за твою вічну душу.

не мала твого тіла й третини, але мріяти про нього мушу. мушу жити тим чого не маю, кохати те чого давно не має, і хоч з тобою я щоночі дрімаю тебе у мене, на жаль, немає. мушу писати про пройдені ріки, затуляти твої зморені вже повіки, без страху слухати твої доріки. адже ти мої найбільші ліки зрозуміти життя, на яке я не варта, зрозуміти, для чого ти в світі є. і хоч твоя розмова відверта, не знаю таке почуття даремне чие. мої почуття не варті й болю, не варті мурах і твого тепла. ніколи не відчую твою волю, навіть коли погубить мене імла. навіть в імлі я буду кохати, кохати тебе завжди, повсякчас. не було ще такої в мене втрати, коли в мені вогонь тебе погас.

4.

З кожним твоїм дотиком моє тіло наповнялось мурашками. І здавався ти для мене

спокусником,

хоч ходили підробленими шахами.

я молилась на пісню, а повинна була на Бога. відчувши сльозинку пізною, де в світі є краще дорога, танцювала складні менуети, присвячувала комусь поеми, малювала тихенько портрети і мріяла про райські едеми. чула тільки твій голос порою і відчувала твої парфуми. ішла додому темнотою, мене лякали тільки думи.

НАШ АРХІВ: www.svoboda-news.com

SELF RELIANCE NEW YORK
Federal Credit Union

САМОПОМІЧ НЬЮ ЙОРК
Федеральна Кредитова Кооператива

ВПЕРШЕ КУПУЄТЕ БУДИНОК?

Відсоткові ставки від:

5.448% APR*

*на кредити з фіксованою ставкою

10% ПЕРШИЙ ВНЕСОК—No PMI

EQUAL HOUSING
LENDER

NYC—KERHONKSON—UNIONDALE—ASTORIA—LINDENHURST

Telephone: (212) 473-7310

Toll Free: (888) SELF-REL

Email: Info@selfreliancenyc.org

Website: www.selfreliancenyc.org

*APR as of 10/28/2022 listed above. APR based upon a \$350,000 mortgage amount with no application fee and no points. Must be 1-2 family owner occupied; no prepayment penalties. Rates may change at any time without prior notice. APR – Annual Percentage Rate is the cost of credit over the term of the loan expressed as an annual rate. The APR shown here is based on the interest rates and certain closing costs and does not take into account other loan specific finance charges you may be required to pay.

SRNYFCU NMLS# 699320

ПОДІЇ В УКРАЇНІ

Прапор із Краматорська встановили біля монумента

Георгій Лук'янчук

КИЇВ. – Прапор України з Краматорська підняли 23 серпня поряд з монументом "Україна-мати" на День прапора України. Бойовий прапор підписали майже дві тисячі українців: військові, їхні родичі, волонтери, медики. Полагодила пошкоджений великий український прапор із Краматорська мати військового, киянка Ніна Костюминська у себе вдома. Уже півтора року щира патріотка допомагає місцевому військовому комісаріату: шиє прапори для полеглих бійців, реставрує одяг для військових. Вона погодилася полагодити прапор, розміром 16 на 23,5 метри і вагою 45 кілограмів.

Ніна Костюминська з прапором

Українці зустрілися...

(Закінчення зі стор. 1)

ли Св. Миколая Анна Сирілі.

М. Каптур є авторкою низки законодавчих ініціатив, спрямованих на підтримку гуманітарної та військо-

вої допомоги Україні, зокрема законопроекту, який передбачає санкції проти Російської федерації. Восени 2017 року вона була співавторкою проекту резолюції Палати представників Конгресу США про визнання Голодомору геноцидом українського народу.

ЮНЕСКО внесло...

(Закінчення зі стор. 2)

Водночас посилять захист геодезичної дуги Струве у пунктах Катеринівка, Баранівка, Фельштин, Старо-Некрасівка, а також Астрономічної обсерваторії Київського національного університету, будівлі Державної промисловості в Харкові, науково-дослідних інститутів – Астрономічної обсерваторії Одеського національного університету та Миколаївської астрономічної обсерваторії.

Захистять і культурний ландшафт каньйону в Кам'янці-Подільському,

дендрологічний парк "Софіївка", могили Тараса Шевченка та Державний історико-природничий музей-заповідник.

Сторони-учасники Комітету підтвердили свою готовність надавати допомогу Україні, зокрема на екстрені потреби. При цьому враховуватимуться попередні висновки Міжнародної експертної місії ЮНЕСКО з оцінки завданих збитків культурним та релігійним об'єктам в Одесі.

Плянується також підготовка фахівців у галузі захисту культурних цінностей, проведення тренінгів для військових та інші заходи.

Укрінформ

„Свобода“ видається...

(Закінчення зі стор. 6)

ський народний союз" (УНС): о. Грушку обрали до правління, а „Свобода“ була оголошена її офіційним органом. Відтак газеті стало дещо легше з фінансового боку. У роки Першої світової війни та визвольної боротьби українського народу „Свобода“ й УНС заснували фонд для їх фінансової підтримки: „Якщо не можемо допомогти своїм братам збройно – тоді допоможемо фінансово. Кожний з нас мусить віддати стільки, скільки зможе для допомоги Батьківщині“.

У період 1912-1917 років було зібрано понад 50 тис. дол. Під час Голодомору – від початку квітня 1932-го – „Свобода“ організувала у США протестні акції, спрямовані проти політики СРСР. Зокрема, газета випускала спростування репортажів американського кореспондента Волтера Дюранті, який запевняв читачів „Нью-Йорк Таймс“, що українські селяни нібито самі винні у неврожай.

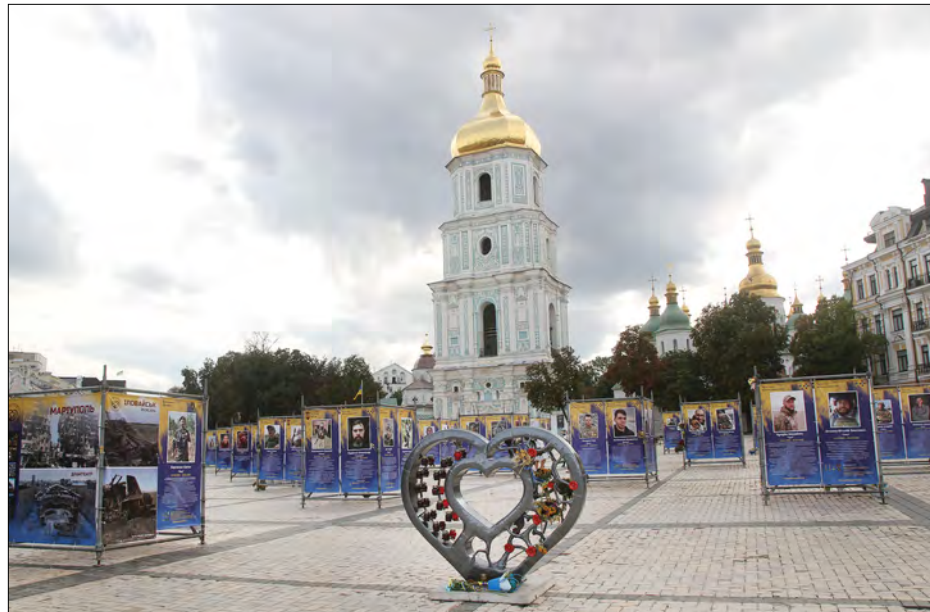
Відтоді однією з головних місій

„Свободи“ стала боротьба з комуністичними ідеями та радянськими організаціями по всьому світу. Отже газета „Свобода“ брала активну участь у житті України. З часом у США почали з'являтися інші часописи українською мовою: за приблизними підрахунками, з моменту виходу „Америки“ і до Першої світової війни з'явилося понад 30 україномовних видань. Таким чином, українське слово виховувало земляків у еміграції по всьому світу.

До 1939 року виходив „Місіонар“, місячник, який видавала друкарня оо. Василян у Жовкві на Львівщині. „Місіонар“ був на чотири роки молодшим від „Свободи“ і наклад його перевищував усі на той час видання, а в цей час виходило 40 тис. примірників, крім того стали з'являтися ряд інших видань.

Від редакції. Українська газета „Америка“ заснована 1912 року в Нью-Брітені, Коннектикат, як видання Союзу українців-католиків „Провидіння“. Після перенесення в 1914 році осередку до Філадельфії туди переведено й редакцію газети. Останнє число вийшло 4 травня 2013 року.

„Воїни світла“ – фотовиставка про загиблих військових

Фотовиставка „Воїни світла“ на Софійській площі Києва.

Георгій Лук'янчук

КИЇВ. – На Софійській площі у День пам'яті захисників України відкрили фотовиставку „Воїни світла“, присвячену загиблим бійцям із підрозділу „Азов“, батальйону „Донбас“ та 3-ої штурмової бригади, які віддали життя за Україну. В експозиції представлені 156 інформаційних планшетів, на яких зображені світлин та життєписи героїв, які віддали своє життя в боях за Маріуполь, Бахмут, Мар'їнку та Іловайськ. Також

тут згадується про трагедію в Оленівці, під час якої загинули близько пів сотні військовополонених захисників Маріуполя. Під час відкриття родини воїнів вшанували пам'ять про своїх рідних запаленням лампадок на інсталяції „Сталева азовське Серце“.

Організатори виставки – громадська організація родин загиблих захисників України „Серце назовні“ за підтримки Міністерства у справах ветеранів України та Київської міської державної адміністрації.

UKRAINIAN CATHOLIC ARCHEPARCHY OF PHILADELPHIA

Reporting and Benefit Events 2023

TWO-PART EVENT SERIES

OCT 7 | 5PM

PHILADELPHIA, PA

Serving Our Neighbor

OCT 29 | 1PM

WHIPPANY, NJ

Education in the Archeparchy

Don't wait!

Get your tickets here

Contact us at 215.627.0143 or reportingandbenefitevents2023@ukrcatholic.org

МИСТЕЦТВО

У Швайцарії представили українське мистецтво

БАЗЕЛЬ, Швайцарія. – У музеї Kunstmuseum відбулась виставка „Народжені Україною” з експонатами з пошкодженого російськими ракетами Національного музею „Київська картинна галерея”. Експозиція представляє картини Дмитра Левицького, Володимира Боровиковського, Іллі Рєпіна, Миколи Ярошенка, Архипа Куїнджі, Давида Бурлюка та інших. Усі ці мистці народилися на українській землі.

Директорка Музею української діаспори, мистецтвознавиця, співкураторка проекту Оксана Підсуха розповіла „Укрінформу” про мету виставки, її сприйняття європейцями, які тривалий час перебували в полоні міту про „велику руську культуру”, та про те, чому ми маємо відновити історичну справедливість.

– Вперше ця виставка відбулася в Києві ще у 2015 році. Її створила відомий мистецтвознавиця, завідувачка відділу наукової роботи картинної галерії Галина Алавердова. Мене запросили до проекту в 2022 році, коли постало питання про тимчасове вивезення частини колекції за кордон, аби захистити її від знищення російськими окупантами. Нагадаю, що 10 жовтня минулого року галерея (архітектурна та історична пам'ятка національного значення) отримала значні пошкодження. Навіть під час Другої світової війни колишня садиба Терещенків, де розташована галерея, не постраждала, але від прицільного удару російської ракети музей таки не вберігся. Фонди вціліли, але питання евакуації тоді стало руба. І ми вдячні одному із найвідоміших європейських музеїв – Kunstmuseum Basel, який погодився прихистити наші шедеври і надав свій простір для проекту.

Для багатьох стало одкровенням, що українське мистецтво має таку давню традицію, яка сягає часів Київської Русі.

Понад три століття більша частина України була окупована різними модифікаціями Російської імперії. Це великий проміжок історії, впродовж якого змінилося не одне покоління української культурної еліти, що жило в умовах бездержавності, системного тиску або спроб тотального знищення української ідентичності.

Велика частина української культурної еліти намагалася пристосуватися, демонструвала лояльність до імперії, робила вибір на користь кар'єри в імперських столицях, але національну ідентичність і зв'язок із батьківщиною при цьому зберігала. Образно кажучи, мистці мурували українську хату, але за імперським „парканом”.

Виставка викликала великий резонанс. Ми показували німецьким, італійським, швейцарським журналістам світліни розбомблених і розграбованих українських музеїв і бачили, як змінювалися їхні обличчя.

Усвідомлення, що Росія на очах усього світу руйнує українську культуру, допомагало європейцям зрозу-

міти й те, що Росія завжди ставила одну й ту саму мету: знищити українську ідентичність. І що діяла на окупованих землях вона одними й тими ж методами: вбивала українців, забороняла українську мову й освіту, репресувала національну культуру, зросійщувала, привласнювала чуже.

Ця виставка – одна з перших спроб показати західній Європі так зване „російське мистецтво” через колоніальну оптику, як спадок, що належить представникам різних народів. І відкрити очі на те, що мистці, знайомі їм із енциклопедій і представлені в найкращих музеях світу, – українці або з України.

Нещодавно Національний художній музей України завершив виставку „В епіцентрі бурі: модернізм в Україні, 1900-1930” у Національному музеї Тиссена-Борнеміса в Мадриді. Там було представлено українське мистецтво, яке довгий час маркувалося як „російський авангард”. За нами й західні музеї один за одним почали змінювати атрибуцію Рєпіна чи Куїнджі, підкреслюючи факт їхньої приналежності до України, до нашого культурного надбання. Щоб відновити історичну справедливість. Йдеться не про героїзацію цих людей, а про включення до національної пам'яті та використання їхнього культурного внеску на користь України.

За якими критеріями ми визначаємо українську ідентичність і повертаємо привласнених росією мистців у лоно української культури? Важливий фактор – це самоідентифікація. Наприклад, Давид Бурлюк писав: „Пращури наші були запорізького вільного війська писарями”, „Україна в моїй особі має свого найвірнішого сина”, або „мій колорит глибоко національний”. Така позиція автора, висловлена публічно, звісно, полегшує науковцям роботу.

Оксана Підсуха

У складніших випадках досліджуємо етнічне походження, місце народження та особистісного формування. Важливо – чи був залучений мистець у національну традицію та виявив її у творчості, чи діяв в інтересах національної культури, з ким спілкувався та інше.

До прикладу, історія видатного художника Володимира Боровиковського, який і досі часто ідентифікується як „руський”. Нашадок українського козацького роду, син живописця Луки Боровика він народився, отримав базову фахову освіту та прожив майже половину життя у Миргороді. У рідному місті він служив у козацькому полку, писав парадні портрети та ікони. Поїхав до Петербурга після остаточного знищення автономії України та розфор-

(Закінчення на стор. 11)

Reliable lady, 60y, from Ukraine will take excellent care of your loved ones. Great cook! References. Speaks Ukrainian. Live-in, tri-state area. **631-384-5947**

ПРИЙМАЄМО НА РОБОТУ НЕГАЙНО. Будівельні роботи в Монтані, Підставове володіння англійською. Хороша зарплата та житло. Тел. 406-993-9339

ARKA
Вишиванки, хустки, нитки, тканина до вишивання, рушники, коралі, пояси, кераміка, різьба
89 East 2nd St., New York, NY 10009
Tel.: 212-473-3550

ОКСАНА СТАНЬКО
Ліцензований продавець Страхування Життя
OKSANA STANKO
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
Tel.: 908-872-2192
email: stankouna2@gmail.com

ХРИСТИНА БРОДИН
Ліцензований Продавець Страхування Життя
CHRISTINE BRODYN
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
187 Henshaw Ave.
Springfield, NJ 07081
Tel.: 973-376-1347

ПАЧКИ, АВТОМОБІЛІ ТА КОНТЕЙНЕРИ В УКРАЇНУ
Туристичні послуги: авіаквитки в Україну та інші країни • Пересилка пакунків, автомобілів та контейнерів в Україну та інші країни світу • Українські та європейські компакт-диски • Українські сувеніри та хустки

ROSELLE, NJ 645 W 1st Ave. Tel.: 908-241-2190 888-336-4776	CLIFTON, NJ 565 Clifton Ave. Tel.: 973-916-1543	PHILADELPHIA, PA 1916 Welsh Rd., Unit 3 Tel.: 215-969-4986 215-728-6040
--	--	---

UKRAINIAN FCU
WE START & END WITH U

Offering a Full Line of **PERSONAL & BUSINESS FINANCIAL SERVICES!**
ПЕРСОНАЛЬНІ ТА БІЗНЕСОВІ ФІНАНСОВІ ПОСЛУГИ

- Checking accounts / Чекові рахунки
- Savings accounts / Ощадні рахунки
- IRA & Share Certificates / Сертифікати
- Loans / Позики
- Mortgages / Кредити на Нерухомість
- VISA® Credit & Debit Cards / Платіжні Картки VISA®
- Online & Mobile Banking / Онлайн і мобільний банкінг

Nationwide Access
Members have access to 30,000 no-fee ATMs and 5,000 Shared Branches nationwide through CO-OP network

Ukrainian FEDERAL CREDIT UNION **УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТНА СПІЛКА**

ROCHESTER, NY | AMHERST, NY | BOSTON, MA | BUFFALO, NY | CHARLOTTE, NC
CITRUS HEIGHTS, CA | FEDERAL WAY, WA | PARMA, OH | PORTLAND, OR
RANCHO CORDOVA, CA | SYRACUSE, NY | VANCOUVER, WA | WEBSTER, NY

ukrainianfcu.org
FEDERALLY INSURED BY NCUA

У Швайцарії...

(Закінчення зі стор. 10)

мування козацьких полків. Ось тут просте питання: він ким був, коли поїхав? Звісно ж, українським художником.

Західні мистецтвознавці, усвідомлюючи глибину цієї проблематики, часто уникають згадки про національність художника. Під час роботи над виставкою наші швайцарські колеги дивувалися, чому це питання настільки важливе для нас. Від тамтешніх колег звучало – „ви надто політизуєте мистецтво“. Але я особисто не вважаю, що мистецтво існує поза політикою. Вся наша історія це

доводить. Укотре повторю, ми маємо відновити історичну справедливість, осмислити колоніальний пласт нашої культури, повернути награбоване та прийняти те, що вважаємо своїм.

Виставку „Народжені Україною“ включили в програму найпрестижнішого мистецького світового форуму – Art Basel в середині червня цього року. Найголовніше – це шанс донести до світової культурної спільноти українську точку зору, поглибити уявлення про українське мистецтво, пришвидшити переозначення багатьох явищ культури, не кажучи вже про геополітичні назви.

Розмовляв Андрій Петринський

Допомога йде...

(Закінчення зі стор. 5)

до Харкова, Запоріжжя, Херсона. Тісно співпрацюємо з Тернопільським „Карітасом“, Катедральним собором. Маємо безпосередній зв'язок з волонтерськими осередками Тернопільського національного медичного університету ім. І. Горбачевського, Тернопільської вищої духовної семінарії ім. Патріарха Йосифа Сліпого. Крім гуманітарних вантажів, ми передавали генератори, автомобілі. Саме Архiepіскопу і митрополиту Тернопільсько-Зборівському Василю Семенюку ми з іншими священиками Італії передали сім автомобілів (два позашляховики та п'ять реанімобілів) для потреб Збройних сил України. Назагал від нас вийшло 138 одиниць завантаженої техніки, 108 фур в середньому по 20 тонн гуманітарного вантажу.

Римське представництво Християнських асоціацій італійських робітників відкрило своє „вікно для біженців“ з надання послуг правової допомоги переселенцям з України саме при соборі. Римське муніципальне комунальне підприємство з електроенергетики та водопостачання також активно співпрацює у плані гуманітарної допомоги.

Християнські асоціації італійських робітників за служіння загальному благу в рамках допомоги біженцям з України нагородили Римське товариство „Свята Софія“ відзнакою „Ткацький верстат солідарності“, який нібито створює (плете) соціальну мережу міста. А ід міської ради Риму ми отримали ще нагороду – статуетку „Мама

Рим і її найкращі діти“, зроблену з особливого дерева, яке впало в лісі.

Зараз для тих, хто перебуває під тимчасовим захистом Італії, триває період адаптації. Є актуальним вивчення мови. Було кілька спонзорських проєктів, перші курси по 170 людей. В проєкті – професійна орієнтація. Італія відкрила багато стипендій для наших студентів.

Ми співпрацюємо з головою Християнського товариства українців Італії, координатором оргкомітету „Евромайдан Рим“ тернополянином Олесем Городецьким, який щонеділі проводить маніфестації, часто виступає в етерах місцевих радіо і телебачення, доносячи правду про ситуацію в Україні.

Я ось дивлюся на цей собор Патріарха Йосифа, на цю неймовірну мозаїку, яка ввбирала в себе енергетику кожного камінця і створила гармонію, яка заворює своєю силою, величчю і красою. Якщо ближче подивитися: нерівні камінці, горбаті, із западинками, криві. І, якщо викопуєш один з них, лишається дірка, яка руйнує гармонію, а камінець стане просто грудочкою, яка сама собою і цінності не має. А на мурах вони всі мають своє місце, вносять колорит у загальну картину цього настінного Євангеліє. Ми повинні розуміти, що кожен з нас – камінець і, коли ми укладені в один процес, то ми є його каталізаторами, а коли виборсуємося з нього, то руйнуємо цілеспрямованість дії і самі себе обезсилюємо, стаємо неспосібними нічого потужного зробити. Тому кожен на своєму місці мусить робити те, що може робити. Тоді ця мозаїка працюватиме на нашу перемогу“.

У Криму ушкоджено...

(Закінчення зі стор. 1)

Збройні сили України уразили російську базу безпілотників у селищі Луганське Донецької області. Поблизу Бахмуту, Кліщіївки, Андріївки та Курдюмівки захисники змушують ворога відходити. Відбулося вісім бойових зіткнень. Знищено 222 окупанти та низку різної військової техніки, станцію спостереження „Муром-М“.

Бійці Східного угруповання військ ЗСУ на Лимансько-Куп'янському напрямку стримують росіян у напрямку Новоселівського. За добу знищили 63 загарбників, станцію радіоелектронної боротьби „Стриж-3“, відбулося 24 бойові зіткнення з противником.

На Авдіївському та Мар'їнському напрямках противник вів безуспішні наступальні дії у районах Кераміка,

Авдіївки, Мар'їнки Донецької області.

З початку повномасштабної війни українські військові знищили від 80 до 120 російських станцій радіоелектронної боротьби.

У Краснопереконському районі тимчасово окупованого Криму пролунав потужний вибух, загарбники підняли в повітря авіацію.

Спецпризначенці Головного управління розвідки завдали ударів дронами по об'єктах росіян у тимчасово окупованому Енергодарі.

Російські війська 12 вересня з артилерії обстріляли Херсонську, Донецьку, Сумську, Дніпропетровську, Луганську області, загинули двоє мирних жителів, 11 людей поранено.

В Україні з початку повномасштабної війни загинули 9,600 мирних жителів, і ще понад 17,500 людей поранено.

Мілітарний портал, Укрінформ

EFFECTIVE 04/03/2023

CHECK OUT UNA'S NEW ANNUITY RATES

AND REACH YOUR RETIREMENT GOALS!

NEW
MULTI-YEAR
GUARANTEED
ANNUITY (MYGA)

4.25% 3-YEAR MYGA

4.50%* 5 YEAR

2ND YEAR 4.00%

4.75%* 7 YEAR

2ND YEAR 4.00%

5.25%* 9 YEAR

2ND YEAR 4.50%

3RD YEAR 4.00%

*FIRST YEAR RATE.

MINIMUM GUARANTEED RATE 2%.
RATES SUBJECT TO CHANGE.
NOT AVAILABLE IN ALL STATES.

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

2200 ROUTE 10, PARSIPPANY, NJ 07054 • WWW.UNAINC.ORG • 800.253.9862

STAND WITH UKRAINE

СПОРТ

Українські орієнтувальники вдало виступили на Чемпіонаті світу

Степан Слущкий

КОШИЦЕ, Словаччина. – Чемпіонат світу серед ветеранів спортивного орієнтування, який зібрав спортсменів з практично всіх континентів – Європи, Азії, Південної і Північної Америки, Австралії й Океанії, відбувся у східній Словаччині 12-18 серпня.

Близько 3,000 учасників з 43 країн світу протягом тижня змагалися за звання найкращого в трьох видах орієнтування: спринту по місту, на середній та довгій дистанціях у лісі. Заявки на участь від росіян, звичайно, не приймалися.

Крім цього, жодних обмежень не було, і заявитися на змагання міг кожен бажаючий, кому виповнилося 35 років. Однак, щоб потрапити до фіналу змагань, де в кожній віковій категорії, власне, й йшла боротьба за чемпіонські титули, потрібно було успішно подолати кваліфікаційні забіги. Таких кваліфікаційних забігів було два: один для спринту і один для обох дистанцій лісового орієнтування.

Найбільша кількість учасників була серед спортсменів вікових груп Ч-60 (чоловіки старші 60 років) та

Ч-65 – 248 та 265 чоловік, відповідно. Але навіть в таких екстремальних вікових категоріях як от Ч-90 (чоловіки старші 90 років), Ч-85 та Ж-85 (жінки старші 85 років) була поважна кількість змагунів – 10, 40 та 8, відповідно.

Дистанції спринту – як кваліфікаційні, такі і фіналу, які були прокладені в центральній частині міста Кошиці, виявилися напрочуд простими. Тому вирішальним фактором стала не стільки технічна, як фізична підготовленість спортсменів. Результати були надзвичайно щільними, причому навіть мінімальна технічна помилка могла погіршити результат на десятки місць.

Серед українців – а Україна була представлена 67 спортсменами – найкращий результат у фіналі спринту показали Олександр Марчук – перший серед чоловіків старших 35 років (Ч-35), Сергій Бабич – перше місце в групі Ч-40, Марія Семак – друга в Ж-35, Олександр Чобан – третій в Ч-35. Також до десятки найкращих потрапили Максим Балась (п'ятий в Ч-35), Олена Капара (сьома в Ж-50).

На відміну від спринту, всі лісові дистанції – кваліфікаційний забіг,

Анжеліка Райлі на фінішній прямій середньої дистанції. (Фото: wnoc2023.com)

Степан Слущкий на останньому контрольному пункті фіналу на довгій дистанції. (Фото: wnoc2023.com)

На довгій дистанції Чемпіонату світу серед ветеранів. (Фото: wnoc2023.com)

Олександр Марчук на найвищій сходинці п'єдесталу. (Фото: Федерація спортивного орієнтування України)

Олена Рудакова здобула "срібло" на середній дистанції в групі Ж-60+. (Фото: Федерація спортивного орієнтування України)

Учасник вікової групи Ч-85+ долає свій маршрут. (Фото: wnoc2023.com)

фінал на середній і фінал на довгій дистанціях вимагали солідної технічної підготовки.

16 серпня у фіналі на середній дистанції, що пролягав у лісовому масиві на складному терені зсувного і водоерозійного характеру, неподалік міста Пряшів, відомого великою місцевою українською громадою, вдало виступили Олена Рудакова (срібло в групі Ж-60), Марія Семак (срібло в Ж-35) і Олександр Марчук (бронза в Ч-35). До десятки найкращих також потрапили Олександр Палагнюк (четвертий в групі Ч-60), Шарапова Наталя (шосте місце в Ж-50), Роман Чепіль (сьомий у групі Ч-55), Чобан Олександр (восьмий у групі Ч-35), Олена Капара (дев'яте місце в Ж-50), Елаїда Степаненко (десята в групі Ж-80).

Для фіналу на довгих дистанціях був запропонований складний кам'янистий терен карстового походження неподалік міста Рожнява. Окрім технічних навиків і фізичної підготовки на довгих дистанціях також важливе значення мало вміння спортсменів мислити стратегічно, вибираючи найоптимальніший шлях руху серед безлічі карстових впадін. Місцевість була різної прохідності, видимості і залісненості, що посилювало переваги орієнтувальників з всесторонньою технічною підготовкою і солідним досвідом.

Тож того дня місце на п'єдесталі вибороли Олександр Марчук (золото в групі Ч-35), Микола Божко (бронза в групі Ч-70), Наталя Шарапова (бронза в Ж50). До десятки найкращих

у фіналі довгої дистанції також протиснулися Олександр Чобан (четверте місце в групі Ч-35), Сергій Бабич (четвертий в Ч-40), Марія Семак (п'ята в Ж-35), Олена Доценко (шосте місце в Ж-35), Олена Капара (восьма в Ж-50), Елаїда Степаненко (восьма в групі Ж-80).

У цьогорічному Чемпіонаті світу серед ветеранів також взяли участь 16 представників Сполучених Штатів. Найкращий результат показала Анжеліка Райлі, родом з Кам'янця-Подільського, котра була 12-ою у фіналі спринту (група Ж-50), п'ятою у фіналі на середній дистанції і сьомою на довгій дистанції.

Крім неї до 15-ти найкращих увійшли Шарон Крофорд (15-та у фіналі спринту і сьома на довгій дистанції в групі Ж-75), Деніс Вайлдфогел (сьомий у фіналі спринту в групі Ч-75), Ліам Джонсон (11-ий у фіналі спринту в М-35) і Наталія Деконеску (15-та у фіналі на довгій дистанції в Ж-65).

Орієнтування – це спорт, суттю якого є щонайшвидше подолання дистанції на незнайомому терені, здебільшого поза стежками чи дорогами, з допомогою детальної мапи. Відповідно, орієнтування поєднує біг зі здатністю мислити абстрактно, швидко, долаючи когнітивні і фізичні перешкоди. Дистанція повинна бути спланована таким чином, щоб переможець на дуже короткій дистанції (спринті) подолав її за 12-15 хвилин, на середній – час переможця повинен бути 25-35 хвилин, на довгій – 45-70.

Спеціальна
програма від уряду
(DPP Program)

ДЛЯ ТИХ ХТО
КУПУЄ
НЕРУХОМІСТЬ

ДО
\$10,000
ДОПОМОГИ

Якщо ви хочете придбати дім, маєте стабільний дохід та добру кредитну історію, кредитівка «Самопоміч» та Federal Home Loan Bank of Chicago можуть вам допомогти заощадити. Завдяки програмі Downpayment Plus, при покупці житла ви можете отримати до \$10,000 для оплати початкового внеску на іпотеку та на витрати за закриття "closing fee", якщо відповідаєте всім вимогам програми.

Зверніться до одного з наших кредитних спеціалістів про програму Downpayment Plus, щоб дізнатись чи ви кваліфікуєтесь. Основні вимоги програми в себе включають:

- Внести щонайменше \$1,000 на вашу іпотеку.
- Пройти коротке навчання та консультування покупців житла перед покупкою.
- Ваш майбутній будинок повинний бути вашим основним місцем проживання.

Дізнайтеся, чи ця
програма саме для вас:
або за телефоном: 888-222-8571

Home Office: 2332 W. Chicago Ave., Chicago, IL 60622
5000 N. Cumberland Ave., Chicago, IL 60656
136 E. Illinois Ave. #100, Palatine, IL 60067
302 E. Army Trail Rd., Bloomingdale, IL 60108
50 W. Dundee Rd., Wheeling, IL 60090 (opening in 2023)

SELFRELIANCE.COM

773-328-7500
773-589-0077
847-359-5911
630-307-0079
888-222-8571

734 Sandford Ave., Newark, NJ 07106
558 Summit Ave., Jersey City, NJ 07306
60-C N. Jefferson Rd., Whippany, NJ 07981

26495 Ryan Rd., Warren, MI 48091
11756 Charest St., Hamtramck, MI 48212
7345 Orchard Lake Rd., West Bloomfield, MI 48322

973-373-7839
201-795-4061
973-887-2776

586-757-1980
313-366-0055
248-487-0330

СПОМИН

Відійшла у вічність Лариса Кий

6 вересня 2023 о 12:30 пополудні перестало битись гаряче українське серце Лариси Кий з дому Лозинської. Важка недуга тривала понад два роки. В ході цієї тяжкої недуги, коли одна з медичних сестер запитала, що вона бажає найбільше у своєму житті, Лариса сказала, що хоче, аби її внуки говорили українською мовою.

Лариса народилась у Мюнхені 17 березня 1950 року і приїхала кораблем з Європи разом з батьками Марією (з дому Сафян) та Євгеном Лозинськими наприкінці січня 1951 року.

Лариса поєднала найкращі риси своїх батьків – мамин запал та татову розсудливість. Лариса бралась до своїх завдань запалом, але з рівноважністю. Крім школи, займалась народними танцями, клясичною музикою на фортепіано (правда з меншим запалом), була у Спілці української молоді, Українській студентській громаді у Нью-Йорку, Союзі українських студентських товариств Америки (СУСТА). Рівночасно вона студіювала і здобула остаточно докторат з економіки на Колумбійському університеті у Нью-Йорку. Все своє

Д-р Лариса Кий (посередині) з хресним Іваном Лозинським, мамою, чоловіком та братом.

Лариса Кий (справа) з чоловіком та дітьми.

професійне життя була професором економіки в різних університетах. У тому напрямі вона займалась не тільки навчанням, але також постійною працею над собою та публікаціями.

Головна громадська праця зосереджувалась у Об'єднанні жінок оборони чотирьох свобод України (ОЖОЧСУ), Українському конгресовому комітеті Америки (УККА) та довгі роки очолювала Злучений українсько-американський допомогивий комітет (ЗУАДК), який під її керівництвом значно поширив свою діяльність по цілому світу, де жили українці, зосереджуючись останнім часом на Україні. Ця праця годувала та давала притулок бідним, рятувала потерпілих та від 2014 року лікувала воєнних поранених та інвалідів України.

Лариса була настільки діяльною в громаді, що ніби не мала часу на особисте життя. Але цю ділянку Лариса ніколи не занедбувала. У 1974 році вона вийшла за Мирослава Кия, і через три роки в неї народився перший син Олекса, згодом доня Лада і другий син – Євген. Мабуть, найбіль-

шим успіхом її життя було те, що її діти не тільки говорять українською мовою, але і з маминим запалом ставляться до України, відвідуючи та допомагаючи їй.

Лариса була дуже доброю людиною з природи, старшою і мудрішою сестричкою для свого брата, вірною подругою життя Мирославу та взірцевою мамою і бабцею.

Цінність людського життя можна вимірювати різними способами, але християнське і українське життя зокрема можна вимірювати добрими ділами, які залишають слід не тільки серед членів її родини, а також у громаді, в якій вона виростала та працювала фактично для українського народу по цілій планеті. Цей шлях добрих діл залишається там, де ці діла доходили до людей, яким вона допомагала, а також символічно – як приклад до наслідування.

Мабуть, найкращий пам'ятник Ларисі стоятиме не на цвинтарі Св. Андрія у Савт Бавнд Бруці, але у діяльності її дітей та друзів, які згадуватимуть Ларису не тільки словом, але і ділом. Вічна їй пам'ять!

Аскольд Лозинський, брат

Помер Ігор Козловський

КИЇВ. – Помер український релігієзнавець, філософ і письменник Ігор Козловський. Його ім'я було відоме не лише в Україні, а й за її межами. У 2016 році він потрапив у полон „ДНР“, де провів 700 днів. І. Козловському було 69 років. Причиною смерті став серцевий напад.

Згадуючи про полон, в якому І. Козловський провів майже два роки, письменник Андрій Бондар написав: „Ігор Козловський помер не від інфаркту. Його вбив „руський мир“. „Інфаркт“ – це для останньої медичної довідки. Ми мусимо пам'ятати

про це. Вічна пам'ять!“

І. Козловський народився у Макіївці на Донеччині, очолював Центр релігієзнавчих досліджень і міжнародних духовних стосунків у Донецьку. Наприкінці 1980-их років підтримував рух за відродження українського козацтва, заснувавши одну з перших козацьких організацій – Кальміуську паланку Українського козацтва. Пізніше займався створенням Українського реєстрового козацтва. Він є автором понад 50 наукових публікацій.

„ВВС“

28-ий Курінь УПС і 26-ий Курінь УСП «Верховинки»

діляться з пластовими друзями і громадою сумною вісткою, що в четвер, 20 липня 2023 року, відійшла на Вічну Ватру довголітня членка нашого куреня

св.п.

пл.сен. ОЛЬГА ІВАСЬКІВ

(з дому Гной)

Складаємо родині наші глибокі співчуття!

Вічна їй пам'ять!

«Тихо спи, без тривоги...»

Замість квітів складаємо даток на пластовеkonto Головної Пластової Булави – Scouts for Ukraine.

«Верховинки»

KULINSKI MEMORIALS

809 SOUTH MAIN STREET • MANVILLE, NJ 08835

Tel. 800-458-5467 • 908-722-3130 • Fax 908-253-0027

KulinskiMemorials@msn.com • KulinskiMemorials.com

- Служить українській громаді понад 60 років
- Понад 40 кольорів граніту до вибору
- Гравюри на замовлення
- Консультації вдома за домовленням
- Обслуговує клієнтів у трьох штатах (NJ, NY, PA)
- 5 хвилин від Українського цвинтаря св. Андрія у С. Бавнд-Бруку, Н. Дж.

MONUMENTS

Oblast Memorials Co.

PO Box 746, Chester, NY 10918

Tel : 845-469-4247

Custom Designed Quality Monuments

Serving NY/NJ/CT Cemeteries

e-mail: oblastmemorialsco@gmail.com

web site: www.oblastmemorials.com

BILIBGUAL HOME APPOINTMENTS

У глибокому смутку повідомляємо родину і знайомих, що 28 липня 2023 року на 97-му році життя відійшла у вічність Дружина, Мама, Сестра, Бабця, Прабабуся і Тета

св. п. Лукія Гриців

1926 - 2023

Народилася 23 лютого 1926 року у Львові і проживала дитячі літа в селі Млинівці, Зборівського району, Тернопільської області в Україні. Ходила до гімназії в Перемишлі.

Після Другої світової війни, була провідною членкинею Пласту в Інгольштадті, Німеччина. Тут зобов'язалася бути юнацькою виховницею і кошовою.

У 1950 році емігрувала зі своїми батьками (Осипом і Веронікою Стойкевич) та двома сестрами (Іванкою та Марією) і оселилися у Філадельфії. В 1956 році одружилася з Теодосієм Грицівим (1919-2022).

В Америці продовжувала довголітню пластову роботу як юнацька виховниця, кошова, станичний писар, членкиня станичної старшини, членкиня семи таборових команд і членкиня міжнародного пластового куреня „Перші Стежі”.

Покійна була активною членкинею Союзу Українок Америки у Філадельфії і в Клівленді, де була референткою культури-освіти. Довгі літа вона дописувала щомісячно до журналу США „Наше Життя”.

У Філадельфії покійна була учителькою української мови у школі Святого Йосафата. Була парафіянкою церкви Царя Христа у Філадельфії і Непорочного Зачаття в Елкінс Парку, Пенсильванія, а пізніше – церкви св. Андрія в Пармі, Огайо.

Покійна займалася мистецтвом ґерданів і довгі роки вчила мистецтву бісероплетіння в Manor Junior College біля Філадельфії.

У смутку залишилися:

сини - Роман з дружиною Люсею і синами Дмитрієм і Дем'яном з дружиною Клер і внучкою Маєю
- Ярема з дружиною Романою, донькою Юстиною і сином Олексом

внук - Лукаш Ковч, син покійних Орести і Тараса.

сестра - Марія Ганкевич та доньки:

- Дарія з чоловіком Данилом Бутенком та дітьми Ляриною і Миколою
- Тамара Ганкевич
- Ксеня з чоловіком Матеєм Раковським та дітьми Емілією й Адамом

племінники:

- Андрій Ганкевич з дружиною Зоряною та дітьми Марком, Михайлом, Максиміліаном і Матеєм
- Тиміш Ганкевич з дружиною Миросею та дітьми Теренєю, Захарем, Орестом і Ніною
- Тарас Ганкевич з дружиною Адріаною та сином Денисом

родина в Польщі:

син племінниці – Ярополк з дружиною Іреною і родиною

родина в Америці, Україні, та в Аргентині - Німолевич, Процик, Пилч, Скурська, Тиндик, Турчиновські, Яджин, Ткачук, Маркевич, Стойкевич

Вічна їй пам'ять!

Замість квітів на могилу просимо складати пожертви через Пласт на боротьбу в Україні.
<https://gofund.me/b1cfa4c8>

Ділимося сумною вісткою з рідними, приятелями та знайомими, що з волі Всевишнього 3 вересня 2023 року відійшла від нас у вічність наша найдорожча Мама і Бабця

св. п.

Неоніля Хризія Сохан

(з роду Мерена)

народжена 13 травня 1926 року в лемківському селі Ставиша, Польща.

Похоронні відправи відбулися 8 вересня 2023 року в Українській Католицькій Церкві св. Івана Хрестителя у Випані, Нью Джерсі, а відтак на Цвинтарі Святого Хреста в Норт Арлінгтон, Нью Джерсі.

Важким горем прибиті:

дочка - Романа Гадзевич з чоловіком Андрієм
син - Тарас
внуки - Маркіян і Павло Гадзевичі
та ближча і дальша родина

Вічна їй пам'ять!

Якщо хтось бажав би вшанувати пам'ять бл. п. Неонілі просимо складати датки на:

- "Scouts for Ukraine" на адресу Plast Conference Inc., P.O. Box 491, Princeton Junction, NJ 08550; (<https://aid.plastusa.org/plast-usa-aid-for-ukraine-scouts-for-ukraine-donate/>)
- "Plast Camp-Vovcha Tropa" на адресу Paul Liteplo, 960C Heritage Hills, Somers, NY 10589-3137; (VENMO: @vovcha-tropa, cell phone digits 3791)

У невимовно болючу третю річницю відходу у Вічність нашої найдорожчої Доні, Сестри, Дружини, Тети, Племінниці, Похресниці, Кузинки, вірної Приятельки і подруги

св. п. Марти Коломиєць-Яневської

доброї і щиросердечної Людини, довголітньої, невтомної працівниці для добра України і її людей, просимо згадати її молитвою і добрим словом.

Заупокійну Службу Божу з Панахидою відслужено 16 серпня 2023 року Б. у Соборі свв. Володимира і Ольги у Чикаго.

Царство їй Небесне і Вічна їй Пам'ять!

У глибокому смутку

Мама - Любомира Коломиєць з усією родиною в Америці і в Україні

UNION FUNERAL HOME LYTWYN & GRILLO

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
Nicholas J. Grillo, Manager

AIR CONDITIONED ROOMS

Обслуга ЩИРА і СЕРДЕЧНА

Our services are available
anywhere in New Jersey.

Також займаємося похоронами на цвинтарі в С. Бавнд Бруку і перенесенням тлінних останків з різних країн світу.

UNION FUNERAL HOME

1600 Stuyvesant Ave (corner of Stanley Terr.)

UNION, NJ 07083

908-964-4222

www.unionfuneralhome.com

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами в **BRONX, BROOKLYN, NEW YORK** і околицях

ДАНИЛО БУЗЕТА – директор
Родина **ДМИТРИК**

Peter Jarema Funeral Home, Inc.

129 EAST 7th STREET

NEW YORK, N. Y. 10009

(212) 674-2568

Складно внести 20% на купівлю нового житла?

МОЖЕ ВАМ ДОПОМОГТИ

Вперше купуєте житло? АБО
Тоді це можливо з першим
внеском лише 10% без
додаткового страхування PMI -
унікальна пропозиція від ФКК SUMA!*

Придбайте житло своєї мрії,
сплативши лише 5% першого
внеску з приватним іпотечним
страхуванням (PMI)*.

**Зателефонуйте або надішліть SMS на номер 914.220.4900
або пишіть нам на електронну пошту loan@sumafcu.org**

Відскануйте QR
для найновішої
інформації

Main Office:
125 Corporate Blvd.
Yonkers, NY 10701
P: 914.220.4900
F: 914.220.4090

Spring Valley, NY branch:
16 Twin Ave.
Spring Valley, NY 10977
P: 845.356.0087
F: 845.356.5335

Stamford, CT branch:
39 Clovelly Rd.
Stamford, CT 06902
P: 203.969.0498
F: 203.316.8246

New Haven, CT branch:
555 George St.
New Haven, CT 06511
P: 203.785.8805
F: 203.785.8677

Для отримання додаткової інформації про одну з вищезазначених програм або будь-яких інших фінансових питань, які у вас можуть виникнути, ми готові підтримати вас, запропонувавши вигідні тарифи та персоналізовані обслуговування, яке ви звикли очікувати від СУМА ФКУ. Звертайтеся до кредитного відділу АФКУ з будь-якими питаннями або щоб подати заявку.

*Можуть застосовуватися обмеження або ліміти.

www.sumafcu.org

SUMAFCU NMLS# 527694

